

werkgever) en de organisatorische en financiële effecten op het stelsel moeten goed in kaart worden gebracht.

Directoraat-Generaal
Politie

Datum
6 december 2018

Ons kenmerk

(11)(1)

Opdrachtgeverschap onderzoeken

Aangezien het hier gaat om de rechtspositie van de brandweervrijwilligers, personeel van de veiligheidsregio's, is invulling geven aan een vervolgtraject sowieso een aangelegenheid van de werkgevers – de 25 besturen veiligheidsregio. Omdat het vervolgonderzoek raakt aan het stelsel van brandweezorg en crisisbeheersing, en voorts zich richt op het aspect vrijwilligheid, ligt mede-opdrachtgeverschap van u voor de hand. Het is aan de 25 afzonderlijke werkgevers om te bepalen of zij dat in de gezamenlijkheid van het Veiligheidsberaad oppakken. Die taak neerleggen bij de Brandweerkamer kan, maar ligt minder voor de hand als het vervolgtraject zou gaan raken aan de bedrijfsvoering en organisatie van de brandweezorg in de regio's. Ambtelijk BZK heeft aangegeven, redenerend vanuit de verantwoordelijkheid voor de Wnra, geen rol voor zich zelf te zien bij dit vervolgonderzoek.

Ambtelijke ondersteuning

Ter ambtelijke ondersteuning zijn vanuit JenV bij dit gesprek Paul Gelton, (10)(2e) (10)(2e), en (10)(2e) aanwezig. De heer Depla wordt vergezeld door de heer Peter Bos (adviseur Brandweerkamer en directeur Veiligheidsregio Utrecht). De heer Berends wordt vergezeld door de heer Stephan Wevers (voorzitter Brandweer Nederland) en (10)(2e) (bestuursadviseur).

Politieke context en actualiteit

1. Planning: U biedt maandag 10 december de Kamer het onderzoeksverslag aan met toelichtende brief. De veiligheidsregio's worden die dag geïnformeerd door de Brandweerkamer.
2. Op 14 december a.s. komt het Veiligheidsberaad bijeen. Dhr. Depla is hierbij aanwezig. U bent daarbij niet aanwezig.
3. Op 19 december a.s. is het AO Nationale veiligheid en crisisbeheersing.
4. Op korte termijn spreekt u met de betrokken partijen (vertegenwoordigers van werkgevers, vertegenwoordigers van werknemers) over de uitkomsten van het onderzoek en het vervolgtraject.

Communicatie

Voorafgaand aan openbaarmaking van het onderzoek zal in overleg met DCOM een woordvoeringslijn worden opgesteld. Er is vooralsnog geen persbericht voorzien.

Bijlagen

1. Samenvatting onderzoek conclusies
2. Alternatieve oplossingsrichtingen verkend
3. Definitieve onderzoeksverslag Pels Rijcken, november 2018
4. Concept brief aan Tweede Kamer over onderzoeksverslag rechtspositie brandweervrijwilligers, te verzenden op 10 december 2018.

**Directoraat-Generaal
Politie**

Datum
6 december 2018

Ons kenmerk

Verslag bestuurlijke bijeenkomst rechtspositie brandweervrijwilligers

Den Haag

11 december 2018

Deelnemers:

- Minister JenV, Dhr. Grapperhaus
- Dhr. Paul Gelton, directeur Veiligheidsregio's en Crisisbeheersing, Meldkamerdomein, C2000 en 112 JenV
- (10)(2e) JenV
- (10)(2e) JenV
- Voorzitter Brandweerkamer, dhr. Depla, vervangt tevens de heer Berends
- Dhr. Peter Bos, adviseur Brandweerkamer
- Dhr. Arjen Schepers, adviseur Brandweerkamer
- (10)(2e) Brandweerkamer
- (Afwezig) Dhr. Berends, portefeuillehouder Brandweer Veiligheidsberaad
- Dhr. Stephan Wevers, voorzitter Brandweer Nederland
- (10)(2e), adviseur Veiligheidsberaad

Verslag op hoofdlijnen

De minister opent de vergadering. Hij licht toe dat door invoering van de Wnra het licht is gekomen op de rechtspositie van de brandweervrijwilliger, maar dat de Wnra niet de oorzaak is van de opgekomen vraagpunten die geleid hebben tot de opdracht aan Pels Rijcken. Het onderzoeksverslag van Pels Rijcken geeft als conclusie aan dat er op dit moment een reëel risico bestaat dat elementen in de rechtspositie van de brandweervrijwilligers in strijd zijn met de normen uit Europese en internationale regelgeving.

(11)(1)

(11)(1)

(11)(1)

(11)(1)

(11)(1)

(11)(1)

De minister stelt voor om dit gezamenlijk met de 25 werkgevers verder te bestuderen en ook de bonden en de VBV te betrekken. Hij wil het onderzoek naar mogelijke differentiatie van vrijwilligheid voor de zomer van 2019 afronden.

(11)(1)

(11)(1)

Dhr. Depla stelt dat er op basis van dit gesprek een gezamenlijke opdracht zal worden geformuleerd. Hij zal deze opdracht voorleggen aan het Veiligheidsberaad en de Brandweerkamer. Opgemerkt wordt dat deze aanpak aansluit bij de motie Kuiken/Laan-Geselschap, aangenomen door de TK op 27 november 2018, en te zien als opdracht van de TK om het stelsel van vrijwilligheid te behouden.

Ministerie van J&V
T.a.v. Afd. B. IFAD
Postbus 18580
2502 EN 's-Gravenhage

Factuur

Debiteurnummer : 231843
Factuurnummer : 18703244
Onderwerp : Brandweerkamer
Uw kenmerk : BA-nr. 40100018252

Factuurdatum : 12-12-2018
Vervaldatum : 11-01-2019

Omschrijving	Aantal	Prijs per eenheid	BTW %	Bedrag exclusief BTW
--------------	--------	----------------------	-------	-------------------------

Kosten Pels Rijcken / Brandweerkamer
Zie bijlage

(10)(2b)

Subtotaal
BTW

(10)(2b)

Totaal te betalen

Betaling gaarne binnen 30 dagen onder vermelding van debiteur- en factuurnummer.
Vragen over deze factuur kunt u stellen via postbusfc@vng.nl

Vereniging van Nederlandse Gemeenten | Postbus 30435 | 2500 GK | Den Haag | t 070-3738393
Nassaulaan 12 | 2514 JS Den Haag
IBAN NL83 BNGH 0285010662 | BIC BNGHNL2G | BTW nr. NL809679759B01 | KvK 40409418

vng.nl

Ministerie van J&V
T.a.v. Afd. B. IFAD
Postbus 18580
2502 EN 's-Gravenhage

Factuur

Debiteurnummer : 231843
Factuurnummer : 18703244
Onderwerp : Brandweerkamer
Uw kenmerk : BA-nr. 40100018252

Factuurdatum : 12-12-2018
Vervaldatum : 11-01-2019

Omschrijving	Aantal	Prijs per eenheid	BTW %	Bedrag exclusief BTW
--------------	--------	----------------------	-------	-------------------------

Kosten Pels Rijcken / Brandweerkamer
Zie bijlage

(10)(2b)

Subtotaal
BTW

(10)(2b)

Totaal te betalen

Betaling gaarne binnen 30 dagen onder vermelding van debiteur- en factuurnummer.
Vragen over deze factuur kunt u stellen via postbusfc@vng.nl

Vereniging van Nederlandse Gemeenten | Postbus 30435 | 2500 GK | Den Haag | t 070-3738393
Nassaulaan 12 | 2514 JS Den Haag
IBAN NL83 BNGH 0285010662 | BIC BNGHNL2G | BTW nr. NL809679759B01 | KvK 40409418

vng.nl

De Minister van Justitie en Veiligheid

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon

(10)(2e)
(10)(2e)@minvenj.nl
(10)(2e)

Datum

12 december 2018

Ons kenmerk

2445511

nota

Dossier Algemeen Overleg nationale veiligheid en
crisisbeheersing 19 december 2018

Geachte minister,

Het Algemeen Overleg nationale veiligheid en crisisbeheersing is verplaatst van 12 december 2018 naar 19 december 2018. Hierbij treft u het geactualiseerde dossier aan van dit AO.

De actualisering ziet op:

Valt buiten bereik van uw Wob-verzoek

- de factsheet en Q&A's over de rechtspositie van brandweervrijwilligers;
- nieuwe stukken in de bijlage vanwege toegevoegde agendapunten aan de convocatie.

Belangrijkste onderwerpen en aandachtspunten zijn hieronder weergegeven.

Valt buiten bereik van uw Wob-verzoek.

Valt buiten bereik van uw Wob-verzoek.

**Directoraat-Generaal
Politie**
Programma
Arbeidsvoorwaarden

Datum
6 december 2018

Ons kenmerk
-

**Directoraat-Generaal
Politie**
Programma
Arbeidsvoorwaarden

Datum
6 december 2018

Ons kenmerk
-

Valt buiten bereik van uw Wob-verzoek.

Brandweer

Belangrijkste onderwerpen: de rechtspositie van brandweervrijwilligers, gebiedsgerichte opkomsttijden en uitruk op maat.

Op maandag 10 december jl. heeft u conform uw eerdere toezegging de Tweede Kamer geïnformeerd over de uitkomsten van het onderzoek over de rechtspositie van brandweervrijwilligers in relatie tot Europese- en internationale regelgeving. De verwachting is dat de Tweede Kamer hiernaar zal vragen, waarbij ook gewezen zal worden op de door de Tweede Kamer d.d. 27 november 2018 aangenomen motie van de leden Kuiken en Laan-Geselschap.

Valt buiten bereik van uw Wob-verzoek.

De onderstaande moties staan nog open:

Onderwerp openstaande motie:	Motie van:	Wanneer is de motie besproken?
Valt buiten bereik van uw Wob-verzoek.		
Een uitzonderingspositie voor brandweervrijwilligers in de Wnra	Kuiken en Laan-Geselschap	VAO Brandweer van 22-11-2018

Directoraat-Generaal
Politie
Programma
Arbeidsvoorwaarden

Datum
6 december 2018

Ons kenmerk
-

De onderstaande toezeggingen staan nog open:

Inhoud openstaande toezegging:	Waar is de toezegging gedaan?
De Kamer wordt geïnformeerd over mogelijke arrangementen voor de rechtspositie van het personeel van veiligheidsregio's, waaronder de brandweervrijwilligers.	AO Brandweer van 18-10-2018
Valt buiten bereik van uw Wob-verzoek.	

	12-11-2018
--	------------

**Directoraat-Generaal
Politie**
Programma
Arbeidsvoorwaarden

Datum
6 december 2018

Ons kenmerk
-

Verslag

Vergadering
Veiligheidsberaad

Datum vergadering
14 december 2018

CONCEPTVERSLAG

Algemeen

01. Opening, mededelingen en vaststelling agenda

De voorzitter, de heer Bruls, opent de vergadering en verwelkomt alle deelnemers en de vandaag aanwezige plaatsvervangers en gasten.

Aan- en afwezigheid of vervanging staan vermeld in het bijgaande presentieoverzicht.
De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

Tevens geeft de voorzitter aan dat de minister (JenV) ook na vandaag aan de veiligheidsregio's nog ruimte biedt om extra evaluatiethema's in te dienen.

02. Vaststelling verslag 8 oktober 2018

Er zijn geen vragen of opmerkingen en de voorzitter stelt het verslag van 8 oktober 2018 ongewijzigd vast.

Opiniërend

(10)(2e)

Valt buiten bereik van uw Wob-verzoek

(10)(2e)

Valt buiten bereik van uw Wob-verzoek

Thematische verdieping

Valt buiten bereik van uw Wob-verzoek.

(10)(2e)

(10)(2e)

Valt buiten bereik van uw Wob-verzoek

(10)(2e)

(10)(2e)

Valt buiten bereik van uw Wob-verzoek.

Besluitvormend

Valt buiten bereik van uw Wob-verzoek.

Informerend

07. Terugkoppeling Brandweerkamer

De heer Depla wijst met nadruk, gelet op het als informierend geagendeerde onderwerp, op de grote financiële consequenties die hier (kunnen) spelen. Want het betreft de rechtspositie van Nederlandse brandweervrijwilligers in relatie tot Europese regelgeving.

Bij het overgaan van de CarUwo naar de WNRA is de huidige uitzonderingspositie van brandweervrijwilligers niet meer te handhaven. Het kantoor Pels Rijcken ging na of er momenteel strijdige onderdelen zijn in de rechtspositie van vrijwilligers ten opzichte van Europese regelgeving. Pels Rijcken rapporteert dat er een reëel risico is dat de huidige rechtspositie in strijd is met Europees (internationaal) arbeidsrecht & regelgeving. Eigenlijk zouden de Nederlandse brandweervrijwilligers beschouwd moeten worden als deeltijdwerkers met alle daarmee verbonden rechten *en* plichten. Dus de vraag dient zich aan of het huidige hybride systeem overeind gehouden kan worden op basis van de motivering dat het een legitiem doel dient, het noodzakelijk en passend is alsmede politiek gewenst.

De rapportage van Pels Rijcken geeft aanleiding om hier onderzoek naar te doen. Nota bene: ook in andere Europese landen speelt dezelfde problematiek.

Op 10 december jl. heeft de minister van JenV een brief gestuurd aan de Tweede Kamer waarin naar het rapport van Pels Rijcken wordt verwezen. De minister stelt dat alle betrokken

partijen hechten aan het behoud van het huidige systeem en hij refereert ook aan de motie Kuiken en Laan-Geselschap.

De heer Depla memoreert dat bij het *niet* toepassen van de WNRA er onverminderd sprake blijft van tegenstrijdigheden met Europese regelgeving. Inmiddels heeft hij, in afstemming met de heer Berends, overleg gehad met de minister over mogelijke vervolgstappen en een nader onderzoek door Pels Rijcken. Met als belangrijke aandachtspunten:

- > een gewijzigde invulling van de vrijwilligheid;
- > het alternatief van een geheel andere juridische constructie;
- > de objectieve rechtvaardiging om af te wijken van de deeltijdrichtlijn evenals
- > de maatschappelijke impact van een andere rechtspositie.

Daarnaast dient er met andere landen gekeken te worden naar de Europese richtlijnen en de wenselijkheid van aanpassingen. Alles in afstemming met JenV, werkgevers en bonden en resulterend in een plan van aanpak dat op 4 februari a.s. besproken kan worden in de BAC Brandweer. Ook dient het thema gekoppeld te worden aan het strategisch agendaonderdeel 'Vrijwilligheid'.

(11)(1)

De voorzitter concludeert dat de uitgezette lijn, zoals toegelicht door de heer Depla, breed wordt gesteund door het Veiligheidsberaad.

08. Ingekomen en verzonden stukken

Hier zijn geen vragen of opmerkingen over.

09. Rondvraag en sluiting

Valt buiten bereik van uw Wob-verzoek.

Afscheid van de heer Berends.

De voorzitter memoreert de recente benoeming van de heer Berends als nieuwe commissaris van de Koning in Gelderland. Namens het Veiligheidsberaad bedankt hij hem voor zijn inzet als DB-lid en portefeuillehouder brandweer.

Met goede wensen voor de komende feestdagen en met dank aan de aanwezigen voor hun inbreng sluit voorzitter Bruls de vergadering.

Voorstellen stille procedure

Valt buiten bereik van uw Wob-verzoek.

Presentieoverzicht Veiligheidsberaad (AB VB) Utrecht, 14 december 2018

Aanwezig: de heer H.M.F. Bruls (voorzitter), de heer A. Aboutaleb, de heer J.C.G.M. Berends, de heer P.I. Broertjes, de heer P.M. Bruinooge, de heer F.J.M. Crone, de heer F.G. Depla, de heer H.M. Eenhoorn, de heer J. Hamming, de heer O. Hoes, de heer M.J. Houben, de heer A.W. Kolff, mevrouw P.C. Krikke, de heer H.J.J. Lenferink, de heer A. Marcouch, de heer H.J. Meijer, de heer M.L.J. Out, mevrouw J.M. Penn-te Strake, de heer A.S. Scholten, de heer F.M. Weerwind, de heer J.H.C. van Zanen.

Afwezig met vervanging: mevrouw F. Halsema, de heer J.A. Jorritsma, de heer Th.L.N. Weterings.

Afwezig met kennisgeving: de heer J.A.H. Lonink, de heer J.M.L.N. Mikkers, de heer P.E.J. den Oudsten.

Ambtelijk aanwezig: (10)(2e) i. (10)(2e) (IFV), (10)(2e) (IFV), (10)(2e) (10)(2e) (GHOR Rotterdam-Rijnmond), de heer T. van Lieshout (MDA), (10)(2e) (IFV), (10)(2e) (JenV), (10)(2e) (VR Rotterdam-Rijnmond), de heer (10)(2e) (Deloitte), (10)(2e) (IFV), (10)(2e) (IFV), de heer I.J. Stelstra (IFV), (10)(2e) (GGD GHOR Nederland), de (10)(2e). (10)(2e) (NCSC), de heer S. Wevers (RBC).

Notulist: (10)(2e)

AO

*Nationale veiligheid en
crisisbeheersing*

Woensdag 19 december 2018

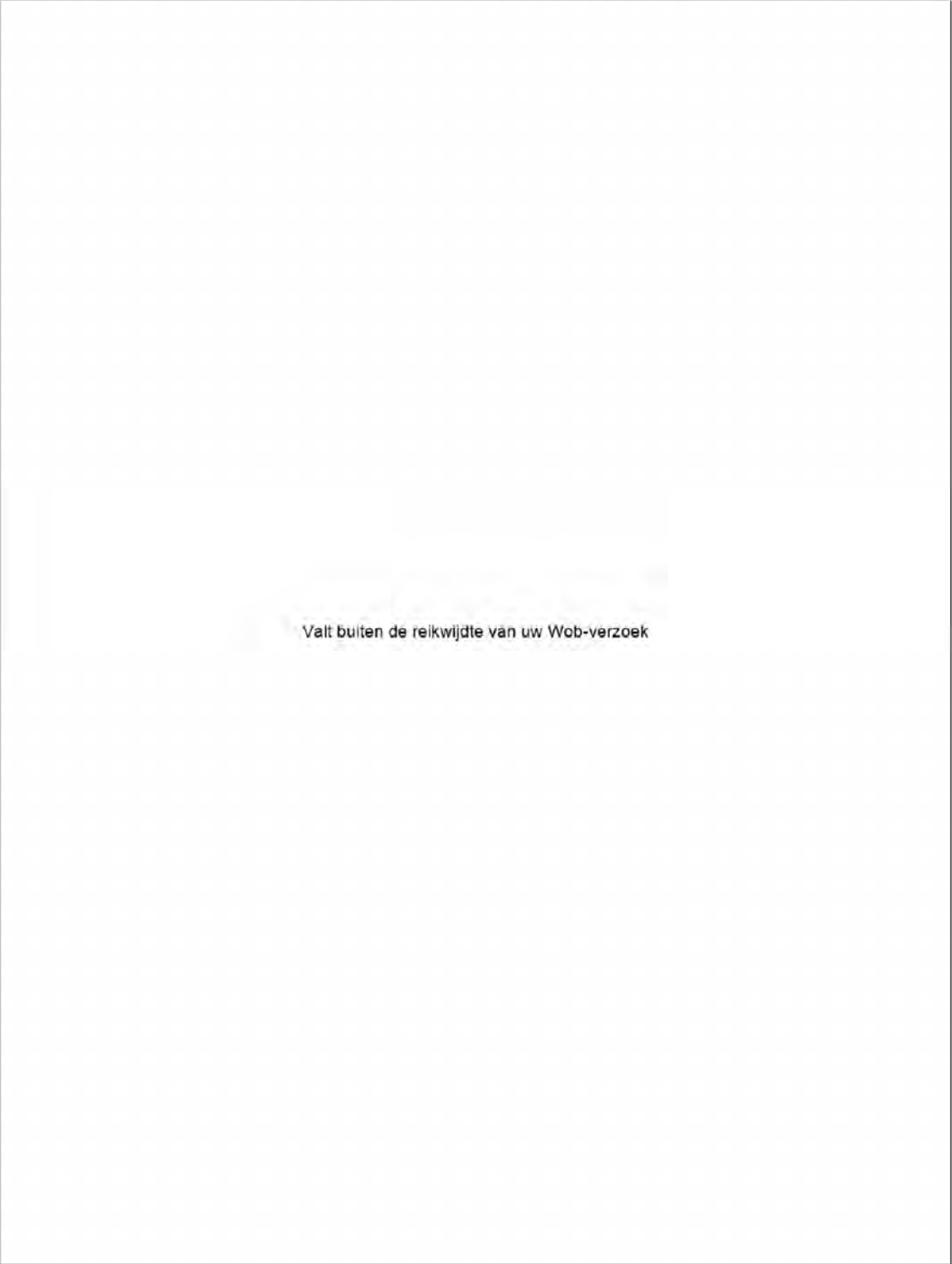
10.00 – 13.00 uur

Thorbeckezaal

Kerndossier

Inhoud

Convocatie.....4

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

Brandweer..... 62

Brandweer - rechtspositie vrijwilligers: factsheet..... 63

Brandweer – rechtspositie vrijwilligers: Q&A over het behoud van vrijwilligers..... 67

Brandweer – rechtspositie vrijwilligers: Q&A over uitzondering Wnra..... 68

Brandweer – rechtspositie vrijwilligers: Q&A over het betrekken van alle partijen..... 69

Convocatie

Den Haag, 7 december 2018

2- HERZIENE CONVOCATIE (i.v.m. toevoeging bewindspersoon, volgcommissie en agendapunten*)

Voortouwcommissie:	vaste commissie voor Justitie en Veiligheid
Volgcommissie(s):	vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat
Bewindspersoon(en):	minister van Justitie en Veiligheid, F.B.J. Grapperhaus staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, S. van Veldhoven-van der Meer
Activiteit:	Algemeen overleg
Datum:	woensdag 19 december 2018
Tijd:	10.00 - 13.00 uur
Openbaar/besloten:	openbaar
Onderwerp:	Nationale veiligheid en crisisbeheersing
Agendapunt:	Locatiebepaling bij 112 meldingen
Zaak:	Brief regering - minister van Justitie en Veiligheid, F.B.J. Grapperhaus – 22 januari 2018 Locatiebepaling bij 112 meldingen - 29517-138
Agendapunt:	Stand van zaken vernieuwing C2000
Zaak:	Brief regering - minister van Justitie en Veiligheid, F.B.J. Grapperhaus – 5 februari 2018 Stand van zaken vernieuwing C2000 - 25124-88
Agendapunt:	Reactie op de motie van het lid Van Raak over in kaart brengen van de hoogte van de vergoedingen van bestuurders van veiligheidsregio's
Zaak:	Brief regering - minister van Justitie en Veiligheid, F.B.J. Grapperhaus – 29 maart 2018 Reactie op de motie van het lid Van Raak over in kaart brengen van de hoogte van de vergoedingen van bestuurders van veiligheidsregio's - 29517-140
Agendapunt:	Reactie op motie van het lid Özütok over specifieke aandacht voor uit klimaatontwikkelingen voortvloeiende risico's voor de veiligheid en crisisbeheersing
Zaak:	Brief regering - minister van Justitie en Veiligheid, F.B.J. Grapperhaus – 18 juni 2018

Reactie op motie van het lid Özütok over specifieke aandacht voor uit klimaatontwikkelingen voortvloeiende risico's voor de veiligheid en crisisbeheersing - 29517-143

Agendapunt: **Nieuwe infrastructuur mobiele communicatie (C2000), meldkamers en 1-1-2**

Zaak: Brief regering - minister van Justitie en Veiligheid, F.B.J. Grapperhaus – 17 september 2018
Nieuwe infrastructuur mobiele communicatie (C2000), meldkamers en 1-1-2 - 25124-91

Agendapunt: **Antwoorden op vragen commissie over de voortgang C2000 en alarmnummer 112**

Zaak: Brief regering - minister van Justitie en Veiligheid, F.B.J. Grapperhaus – 3 juli 2018
Antwoorden op vragen commissie over de voortgang C2000 en alarmnummer 112 - 25124-90

Agendapunt: **Voortgang C2000 en 112**

Zaak: Brief regering - minister van Justitie en Veiligheid, F.B.J. Grapperhaus – 26 april 2018
Voortgang C2000 en 112 - 25124-89

Agendapunt: **Invulling van de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's (Wvr)**

Zaak: Brief regering - minister van Justitie en Veiligheid, F.B.J. Grapperhaus – 15 oktober 2018
Invulling van de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) - 29517-144

Agendapunt: **Toezegging tijdens het algemeen overleg Brandweer d.d. 18 oktober 2018 inzake blusinstructie vuurwerk**

Zaak: Brief regering - minister van Justitie en Veiligheid, F.B.J. Grapperhaus – 7 november 2018
Toezegging tijdens het algemeen overleg Brandweer d.d. 18 oktober 2018 inzake blusinstructie vuurwerk - 29517-147

Agendapunt: **Agenda risico- en crisisbeheersing 2018-2021**

Zaak: Brief regering - minister van Justitie en Veiligheid, F.B.J. Grapperhaus – 12 november 2018
Agenda risico- en crisisbeheersing 2018-2021 - 30821-50

Agendapunt: **Afhandeling van inbeslaggenomen vuurwerk**

Zaak: Brief regering - minister van Justitie en Veiligheid, F.B.J. Grapperhaus – 14 november 2018
Afhandeling van inbeslaggenomen vuurwerk - 28684-541

*Agendapunt: **Uitvoering van de gewijzigde motie van de leden Dik-Faber en Den Boer over een gemeentelijk vuurwerkverbod expliciet wettelijk mogelijk maken**

Zaak: Brief regering - minister van Justitie en Veiligheid, F.B.J. Grapperhaus – 16 november 2018
Uitvoering van de gewijzigde motie van de leden Dik-Faber en Den Boer over een gemeentelijk vuurwerkverbod expliciet wettelijk mogelijk maken - 28684-543

*Agendapunt: **Resultaten testen lanceerstandaard voor vuurpijlen**

Zaak: Brief regering - staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, S. van
Veldhoven-van der Meer – 22 november 2018
Resultaten testen lanceerstandaard voor vuurpijlen - 28684-542

*Agendapunt: **Resultaten nieuwe testen lanceerstandaard voor vuurpijlen**

Zaak: Brief regering - staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, S. van
Veldhoven-van der Meer – 5 december 2018
Resultaten nieuwe testen lanceerstandaard voor vuurpijlen - 28684-544

INDICATIE SPREEKTijd PER FRACTIE IN 1E TERMIJN: 4 MINUTEN

Griffier:

Activiteitsnummer: 2018A03930

C2000

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

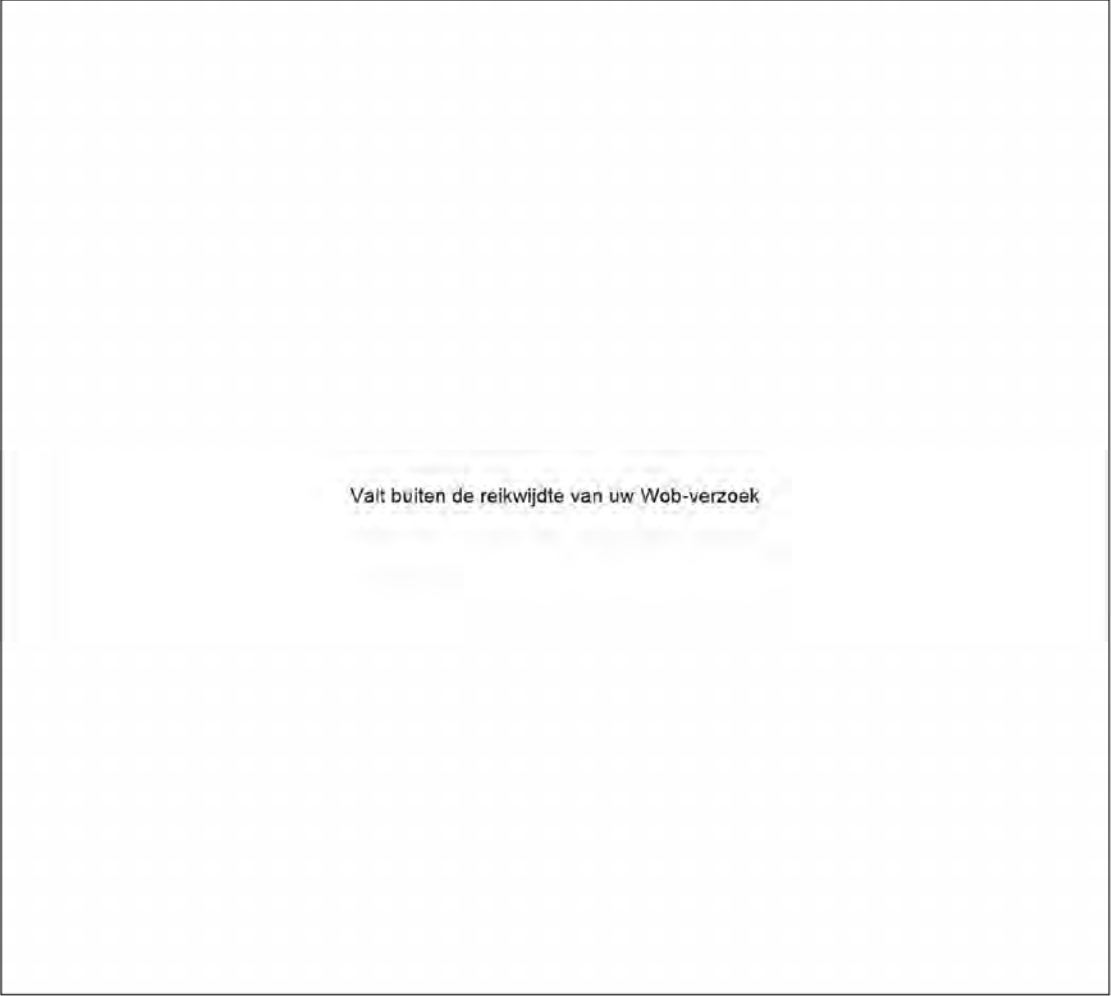
Valt buiten de reikwijdte van uw Web-verzoek

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

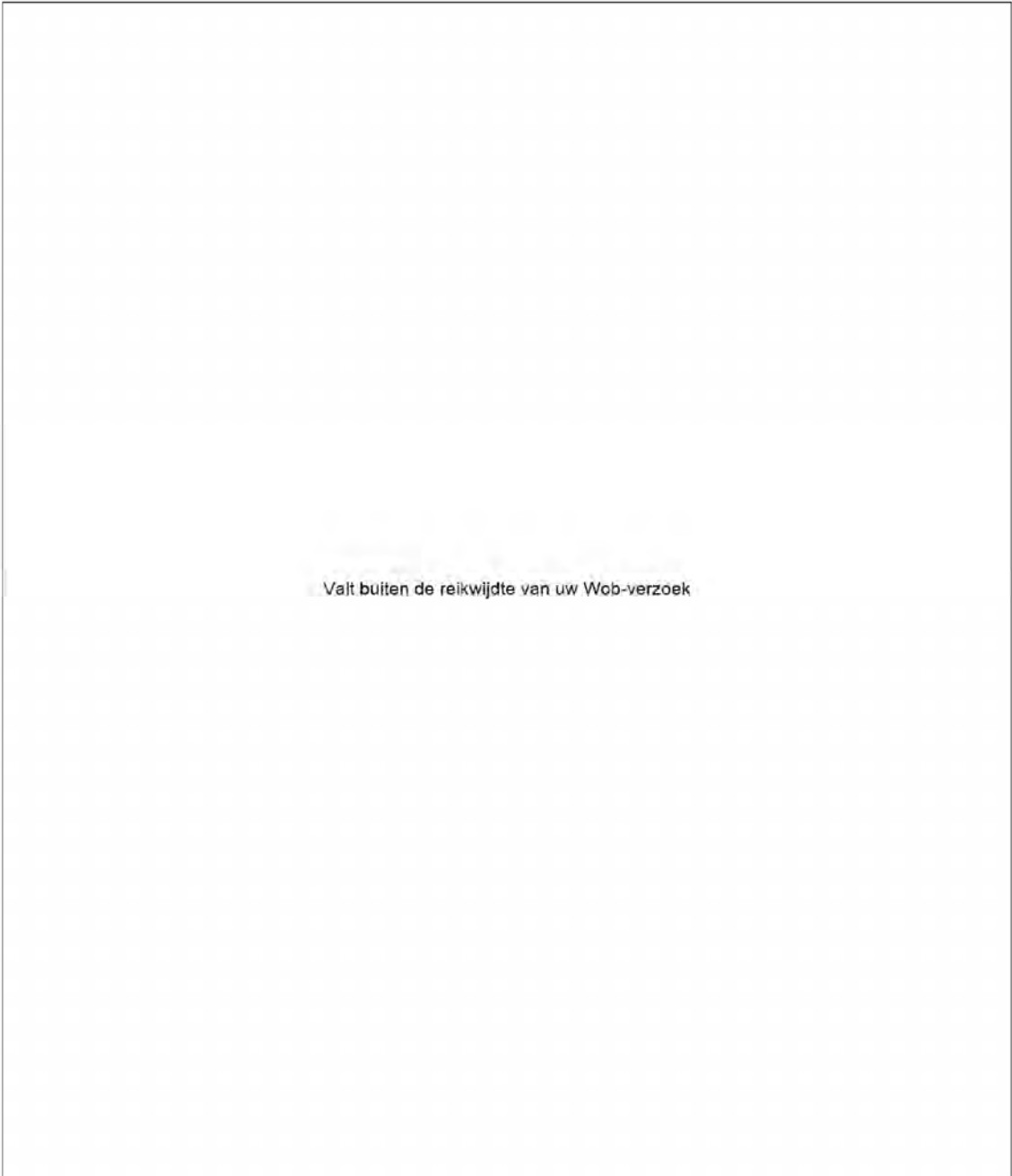
Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

Valt buiten de reikwijdte van uw Web-verzoek

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

Valt buiten de reikwijdte van uw Web-verzoek

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

Vuurwerk

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

(10)(2e)

(10)(2e)

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

(10)(2e)

(10)(2e)	(10)(2e)
(10)(2e)	(10)(2e)

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

(10)(2e)

(10)(2e)

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

(10)(2e)

(10)(2e)

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

(10)(2e)
(10)(2e)

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

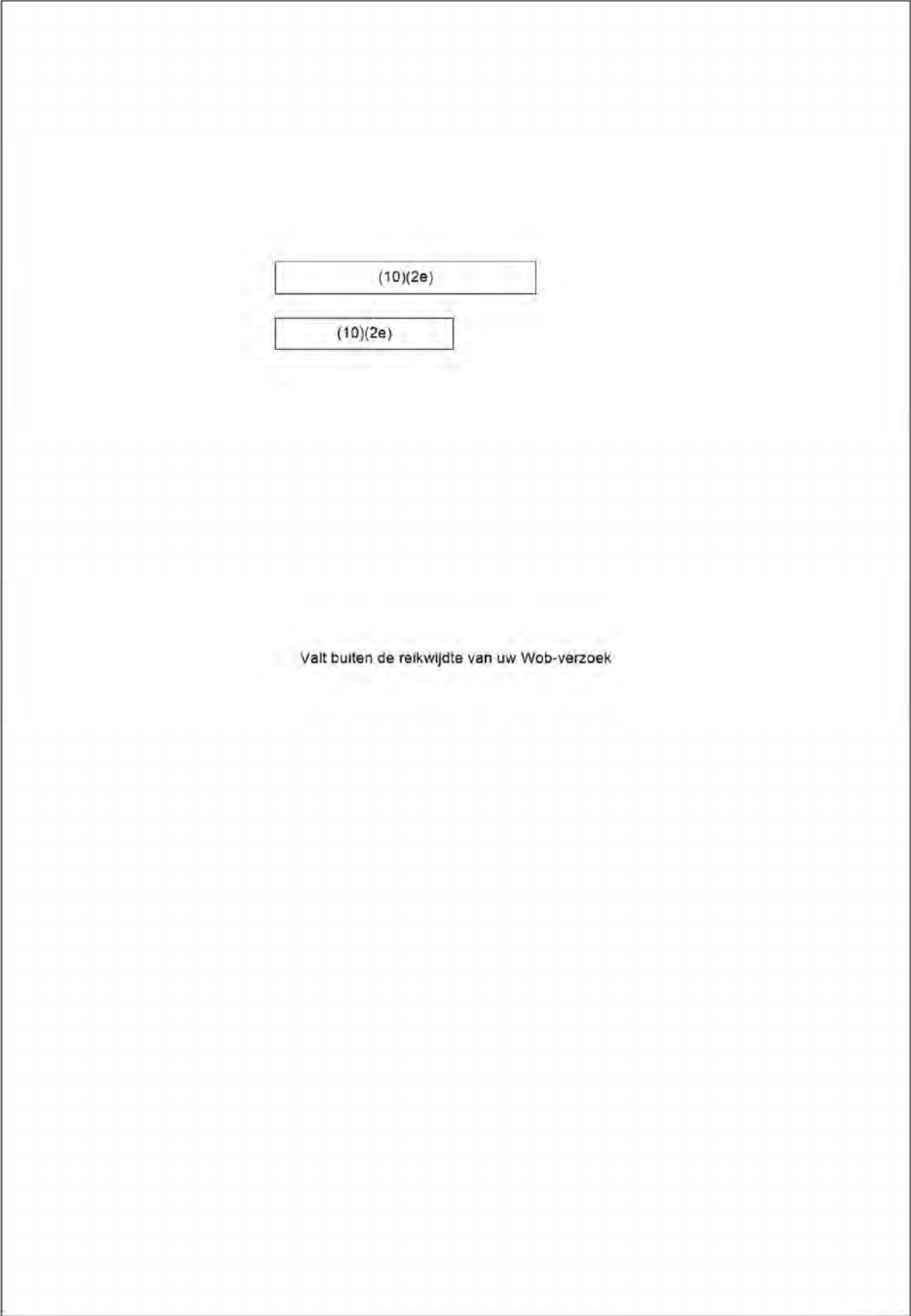
Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

(10)(2e)
(10)(2e)

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

(10)(2e)
(10)(2e)

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

Agenda risico- en crisisbeheersing 2018- 2021

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

(10)(2e)	(10)(2e)
(10)(2e)	(10)(2e)

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

(10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

(10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e) (10)(2e)

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

(10)(2e)

(10)(2e)

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

(10)(2e)

(10)(2e)

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

(10)(2e)

(10)(2e)

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

(10)(2e)	(10)(2e)
(10)(2e)	(10)(2e)

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

(10)(2e)

(10)(2e)

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e) (10)(2e)

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek.

(10)(2e)	(10)(2e)
(10)(2e)	(10)(2e)

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

Brandweer

Brandweer - rechtspositie vrijwilligers: factsheet

Dossierhouder	(10)(2e)
Bereikbaarheid	(10)(2e)

Samenvatting s.v.z. 12-12-2018, 17 uur	- De afgelopen maanden heeft Pels Rijcken in opdracht van de Brandweerkamer, BZK en JenV onderzocht in hoeverre de huidige rechtspositie van de brandweervrijwilligers in strijd is met Europese en internationale regelgeving. - Half november is het onderzoek opgeleverd. De uitkomsten van het onderzoek zijn op 3 december jl. met u besproken. - Het onderzoeksverslag schetst een weerbarstig perspectief voor de huidige rechtspositie van de brandweervrijwilliger. Er wordt geconcludeerd dat er een reëel risico bestaat dat elementen in de rechtspositie van de brandweervrijwilligers in strijd zijn met de normen uit Europese en internationale regelgeving en jurisprudentie van het Europese hof. - Het onderzoeksverslag schetst een zeer beperkte ruimte voor oplossingsrichtingen (bijv. t.a.v. de Deeltijdrichtlijn) die u samen met de betrokken partijen (werkgevers/de veiligheidsregio's, vakbonden, VBV) wilt verkennen om te bezien op welke wijze het aspect vrijwilligheid, zo kenmerkend voor de brandweer in Nederland, behouden kan blijven. - Op 10 december jl. is een brief naar de Kamer gestuurd om hen te informeren over het onderzoeksverslag en hebben de veiligheidsregio's een afschrift ontvangen. - Op 11 december jl. heeft u gesproken met de Brandweerkamer en het Veiligheidsberaad over de conclusies uit het onderzoek en een eerste verkenning gedaan naar mogelijke oplossingsrichtingen. In de komende periode geeft u hier met betrokken partijen verder vorm aan. - U zult de Kamer begin 2019 verder informeren over het vervolgtraject.
Aandachtspunten / gevoeligheden	- Hoewel 11 december mogelijke oplossingsrichtingen verkend zijn is nog geen sprake van een definitief vervolgtraject. - Op 14 december komt het Veiligheidsberaad bijeen waar onderzoeksverslag en vervolg onderwerp van gesprek zijn.
Bewegingsruimte	- U kunt aangeven dat ten aanzien van het vervolgtraject, waarbij behoud van vrijwilligheid de basis is, gedacht wordt aan twee opties: - Vrijwilligheid zo inkleden dat er minder gelijkenis is met de beroepsbrandweer. Daarbij scenario's onderzoeken en toetsen op a) juridische consequenties, b) behoud niveau van veiligheid en c) maatschappelijke beleving/impact. - Aantonen van een objectieve rechtvaardiging van de Deeltijdrichtlijn.

	Daarnaast zal gekeken worden naar de wenselijkheid/kans in Europees verband met andere landen een bijzondere positie te claimen. Aangeven dat hierover binnenkort verder wordt gesproken met het Veiligheidsberaad, de Brandweerkamer en vertegenwoordigers van de werknemers en dat u de TK hier begin 2019 uitgebreider over informeert.																										
Parlementaire geschiedenis	- Op 5 juni jl. heeft u met de vakorganisaties, vakbonden en werkgevers gesproken over o.a. het belevingsonderzoek en de Wnra. Met deze organisaties is op 5 juli verder gesproken specifiek over de Wnra en de rechtspositie brandweervrijwilliger. - Op 27 juni. jl. brief naar TK over uw standpunt met betrekking tot de rechtspositie van brandweervrijwilligers tegen de achtergrond van de Wnra n.a.v. een VKC-verzoek. - Op 26 juli. jl. brief naar TK per brief over uw standpunt met betrekking tot de nadere uitwerking positie personeel veiligheidsregio's n.a.v. een tweede VKC-verzoek. - In de verzamelbrief van 15 oktober jl. heeft u TK o.a. geïnformeerd over de extra juridische toets die toen plaatsvond m.b.t. de rechtspositie van de brandweervrijwilligers en dat wordt onderzocht of elementen in de rechtspositie van brandweervrijwilligers strijdig zijn met Europese- en internationale regelgeving. - Op 18 oktober 2018 AO Brandweer, u heeft de TK toegezegd haar voor het eind van het jaar te informeren - Een tijdelijke uitzondering op de Wnra voor het personeel van de veiligheidsregio – behalve ambulancepersoneel is opgenomen in het BZK-wetsvoorstel Wnra dat op 6 november jl. is ingediend. - De TK heeft op 27 november jl. aangenomen de motie Kuiken en Laan-Geselschap waarin de regering verzocht is alles in het werk te stellen om in het kader van de Wnra tot een uitzonderingspositie voor de brandweervrijwilliger te komen. - Op maandag 10 december jl. heeft u de TK per brief geïnformeerd over het onderzoeksverslag van Pels Rijcken.																										
Feiten & cijfers	Overzicht totaal aantal vrijwilligers, bron CBS. Momenteel is 79% van al het personeel van de veiligheidsregio's vrijwilliger. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Jaar</th><th>Aantal vrijwilligers</th></tr> </thead> <tbody> <tr><td>2007</td><td>21.644</td></tr> <tr><td>2008</td><td>21.479</td></tr> <tr><td>2009</td><td>21.629</td></tr> <tr><td>2010</td><td>21.627</td></tr> <tr><td>2011</td><td>21.186</td></tr> <tr><td>2012</td><td>20.971</td></tr> <tr><td>2013</td><td>20.811</td></tr> <tr><td>2014</td><td>20.038</td></tr> <tr><td>2015</td><td>19.243</td></tr> <tr><td>2016</td><td>18.799</td></tr> <tr><td>2017</td><td>18.919</td></tr> <tr><td>2018*</td><td>19.106</td></tr> </tbody> </table>	Jaar	Aantal vrijwilligers	2007	21.644	2008	21.479	2009	21.629	2010	21.627	2011	21.186	2012	20.971	2013	20.811	2014	20.038	2015	19.243	2016	18.799	2017	18.919	2018*	19.106
Jaar	Aantal vrijwilligers																										
2007	21.644																										
2008	21.479																										
2009	21.629																										
2010	21.627																										
2011	21.186																										
2012	20.971																										
2013	20.811																										
2014	20.038																										
2015	19.243																										
2016	18.799																										
2017	18.919																										
2018*	19.106																										

	• Brandweervrijwilligers hebben een eenzijdige ambtelijke aanstelling op basis van hoofdstuk 19 van de CAR/UWO (gemeenten). • Ze ontvangen voor hun arbeid een deels onbelaste onkostenvergoeding. Ze bouwen geen pensioen op en hebben een uitzonderingspositie in de sociale zekerheidswetgeving. • Eind 2018 is het programma Vrijwilligheid in opdracht van het Veiligheidsberaad met financiële steun van JenV gestart. De eerste activiteiten zijn gericht op het organiseren van een makelaarsfunctie rondom vrijwilligheid, ondersteuning bij werving nieuwe vrijwilligers, een uitwisseling van Europese experts op het gebied van brandweervrijwilligheid en het stimuleren en ondersteunen van proeftuinen en pilots. • Op 24 september 2018 bracht u een bezoek aan de vrijwilligers van post Zwarteboek van veiligheidsregio Gelderland Midden. • Op 31 december 2018 bent u voornemens om een werkbezoek aan de brandweer af te leggen. Momenteel wordt gekeken welke regio daarvoor het beste in aanmerking komt.
--	--

Brandweer – rechtspositie vrijwilligers: Q&A over het onderzoeksverslag

Dossierhouder	(10)(2e)	
Bereikbaarheid	(10)(2e)	

Vraag:

U heeft het onderzoeksverslag naar de Kamer gestuurd maar het is veel te juridisch, kunt u het nog eens toelichten?

Antwoord

- De onderzoekers stellen dat er een reëel risico bestaat dat elementen in de rechtspositie van de brandweervrijwilligers in strijd zijn met de normen uit Europese en internationale regelgeving.
- Ze onderscheiden drie profielen van vrijwilligheid: vrije instroom, gebonden instroom en gekazerneerd.
- Op grond van de Europese Deeltijdrichtlijn is het waarschijnlijk dat de gebonden instroom vrijwilligers en gekazerneerde vrijwilligers moeten worden aangemerkt als deeltijdwerkers.
- Ook is er een reëel risico dat de vrije instroom vrijwilligers als deeltijdwerkers moeten worden aangemerkt.
- Verder is aannemelijk dat elementen uit de rechtspositie in strijd zijn met specifieke Europese en internationale regels, bijvoorbeeld ten aanzien van vakantie met behoud van loon en zwangerschap.

Brandweer – rechtspositie vrijwilligers: Q&A over het behoud van vrijwilligers

Dossierhouder	(10)(2e)	
Bereikbaarheid	(10)(2e)	

Vraag:

Wat gaat u doen om de vrijwilligers voor de brandweer te behouden?

Antwoord

- In mijn brief van 10 december jl. heb ik uw Kamer geïnformeerd over de uitkomsten van het onderzoek over de rechtspositie van brandweervrijwilligers in relatie tot Europese- en internationale regelgeving.
- Daarbij heb ik aangegeven dat alle betrokken partijen hechten aan het behoud van de vormgeving van het brandweervrijwilligerschap en de bijbehorende rechtspositie.
- Op dinsdag 11 december jl. sprak ik met vertegenwoordigers van de werkgevers (de Brandweerkamer en vertegenwoordigers van het Veiligheidsberaad) over de conclusies uit het onderzoek en is er een verkenning gedaan naar mogelijke oplossingsrichtingen. Op ambtelijk niveau zal hier morgen

met betrokken partijen, waaronder ook met vertegenwoordigers van de vakbonden en de Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers (VBV) over worden gesproken.

Brandweer – rechtspositie vrijwilligers: Q&A over uitzondering Wnra

Dossierhouder	(10)(2e)	
Bereikbaarheid	(10)(2e)	

Vraag:

Wat betekent dit voor de uitzondering van brandweervrijwilligers van de Wnra? Ik heb u daar middels een motie naar gevraagd maar heb nog geen antwoord gehad. Gaat u die in stand houden?

Antwoord

- U heeft via de motie van mevrouw Kuiken en mevrouw Laan-Geselschap de regering verzocht alles in het werk te stellen om in het kader van de Wnra tot een uitzonderingspositie voor de brandweervrijwilliger te komen.
- In mijn brief van 27 juni jl. heb ik aangegeven dat de minister van BZK voornemens was de invoering van de Wnra voor het personeel van de veiligheidsregio's, met uitzondering van het ambulancepersoneel, uit te stellen.
- Deze tijdelijke uitzondering geldt ook voor brandweervrijwilligers en is opgenomen in het

wetsvoorstel Wnra dat door de minister van BZK op 6 november 2018 bij u is ingediend.

Brandweer – rechtspositie vrijwilligers: Q&A over het betrekken van alle partijen

Dossierhouder	(10)(2e)	
Bereikbaarheid	(10)(2e)	

Vraag:

Hoe gaat u de vrijwilligers betrekken bij deze oplossingsrichtingen?

Antwoord

- Op 20 december a.s. is een overleg gepland tussen mijn ministerie en vertegenwoordigers van het Veiligheidsberaad, de Raad voor Brandweercommandanten, Brandweerkamer en vakorganisaties.
- Dit overleg is gepland om hen te informeren over de uitkomsten van het onderzoek en om hen te betrekken bij mogelijke oplossingsrichtingen.

(10)(2e)

(10)(2e)

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

(10)(2e)

(10)(2e)

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek.

(10)(2e)

(10)(2e)

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

(10)(2e)

(10)(2e)

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek.

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

112 en meldkamers

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

(10)(2e)

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

(10)(2e)

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

(10)(2e)

(10)(2e)

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek.

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

Klimaatverandering

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

(10)(2e)

(10)(2e)

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

(10)(2e)

(10)(2e)

Valt buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek

Bijlagen

De geagendeerde stukken, op volgorde van de convocatie:

1. Uw brief van 22 januari 2018 over locatiebepaling bij 112-meldingen
2. Uw brief van 5 februari 2018 over de stand van zaken rondom de vernieuwing van C2000
3. Uw brief van 29 maart 2018 over uw reactie op de motie van Van Raak over het in kaart brengen van de hoogte van de vergoedingen van bestuurders van veiligheidsregio's
4. Uw brief van 18 juni 2018 over uw reactie op de motie van Özütok over specifieke aandacht voor uit klimaatontwikkelingen voortvloeiende risico's voor de veiligheid en crisisbeheersing
5. Uw brief van 17 september 2018 over de nieuwe infrastructuur mobiele communicatie (C2000), meldkamers en 1-1-2
6. Het verslag van een schriftelijk overleg over de voortgang C2000 en alarmnummer 112, d.d. 3 juli 2018
7. Uw brief van 26 april 2018 over de voortgang van C2000 en 112
8. Uw brief van 15 oktober 2018 over de invulling van de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's
9. Uw brief van 7 november 2018 over de toezegging tijdens het AO Brandweer van 18 oktober 2018 over de blusinstructie vuurwerk
10. Uw brief van 12 november 2018 over de Agenda risico- en crisisbeheersing 2018-2021
11. Uw brief van 14 november 2018 over de afhandeling van inbeslaggenomen vuurwerk
12. De brief van u en van de staatssecretaris van IenW van 16 november 2018 over de uitvoering van de motie van Dik-Faber en Den Boer over het gemeentelijk vuurwerkverbod
13. De brief van de staatssecretaris van IenW van 22 november 2018 over de resultaten van testen van de lanceerstandaard voor vuurpijlen
14. De brief van de staatssecretaris van IenW van 5 december 2018 over de onderzoeken naar lanceerstandaarden voor vuurpijlen

Andere relevante brieven en stukken:

15. De brief van 29 maart 2017 van de minister van JenV getiteld "Beveiligingsbeleid C2000 en Target Blu Eye"
16. Uw brief van 14 mei 2018 over de voorzorgsmaatregel die door het kabinet is genomen over het gebruik van antivirussoftware van Kaspersky Lab
17. Uw antwoorden op de Kamervragen over het artikel "New defense bill bans the U.S. government from using Huawei and ZTE tech"
18. Uw antwoorden op de Kamervragen over het bericht "Australische overheid verbiedt Huawei en ZTE apparatuur te leveren voor 5g"
19. Het verslag van de vergadering van 27 november 2018 van de stuurgroep Vernieuwing
20. Uw brief van 27 juni 2018 met het antwoord naar aanleiding van het verzoek van de Kamer over uw standpunt ten aanzien van de positie van brandweervrijwilligers tegen de achtergrond van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren
21. Uw brief van 26 juli 2018 over de nadere uitwerking van de positie van het personeel van de veiligheidsregio's
22. De motie van Kuiken en Laan-Geselschap van 22 november 2018 over een uitzonderingspositie voor brandweervrijwilligers ten aanzien van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren

23. De motie van Van Raak over gebiedsgerichte opkomsttijden
24. De motie van Helder over een nieuw dan wel aangepast kader op basis waarvan afgeweken mag worden van de standdaarduitruk

**Minister van Justitie en
Veiligheid**
Programma Veiligheidsregio's

Contactpersoon

(10)(2e)

(10)(2e)

[(10)(2e)]@minvenj.nl

Datum

20 december 2018

verslags

Ambtelijk overleg over rechtspositie
brandweervrijwilligers 20 december 2018

Omschrijving	Overleg vakorganisaties, VB, Brandweerkamer, RBC en JenV.
Vergaderdatum en -tijd	20 december 2018, 13.00-14.30 uur
Vergaderplaats	Ministerie JenV
Aanwezig	Namens de vakorganisaties: (10)(2e) (FNV), (10)(2e) (VBV), (10)(2e) (VBV), (10)(2e) (CMHF) en (10)(2e) (CNV). Namens de RBC: (10)(2e) Namens het Veiligheidsberaad: (10)(2e) (VB/BDO) Namens de Brandweerkamer: Peter Bos (10)(2e) (10)(2e) Ministerie van JenV: (10)(2e) Veiligheidsregio's en crisisbeheersing), (10)(2e), (10)(2e) en (10)(2e) (Veiligheidsregio's).
Afwezig	Paul Gelton (directeur Veiligheidsregio's en crisisbeheersing) Arjen Schepers (Brandweerkamer)

1. Opening

(10)(2e) heet de aanwezigen welkom. Tijdens het ambtelijk overleg op 5 juli jl. is afgesproken om in het najaar een vervolgoverleg in te plannen over het tegen die tijd verwachte rapport over de rechtspositie van de brandweervrijwilligers. Ten behoeve van het overleg nu is aan alle aanwezigen het onderzoeksverslag 'Rechtspositie brandweervrijwilligers in het kader van Europees- en internationaalrechtelijke regels' van Pels Rijcken van november 2018 en de

brief van de Minister van Justitie en Veiligheid aan de Tweede Kamer van 10 december 2018 verspreid.

Minister van Justitie en Veiligheid
Programma Veiligheidsregio's

(10)(2e) verzoekt om een globale duiding van het rapport en vraagt naar het standpunt van JenV.

Datum
20 december 2018

(10)(2e) geeft de hoofdlijnen van het onderzoeksverslag van Pels Rijcken weer.

Pels Rijcken heeft het afgelopen jaar in opdracht van de Brandweerkamer, het ministerie van BZK en het ministerie van JenV onderzocht in hoeverre de huidige rechtspositie van de brandweervrijwilligers strijdig is met Europese en internationale regelgeving. In het onderzoeksverslag wordt kort gezegd geconcludeerd dat er een reëel risico bestaat dat elementen in de rechtspositie van de brandweervrijwilligers in strijd zijn met de normen uit Europese en internationale regelgeving en jurisprudentie van het Europese hof. Bij de beoordeling is onderscheid gemaakt tussen drie groepen brandweervrijwilligers: de vrije instroom vrijwilligers, de gebonden instroom vrijwilligers en de gekazerneerde vrijwilligers. Er is getoetst aan het gelijkheidsbeginsel, zoals uitgewerkt in de Deeltijdrichtlijn, de rechtspraak van het Hof van Justitie en er is beoordeeld of elementen in de rechtspositie in strijd zijn met specifieke Europese en internationale regelgeving.

Op grond van de Deeltijdrichtlijn wordt het waarschijnlijk geacht dat de gebonden instroom vrijwilligers (consignatie) en gekazerneerde vrijwilligers moeten worden aangemerkt als deeltijdwerkers in de zin van de Deeltijdrichtlijn. Daarnaast wordt een reëel risico gezien dat de vrije instroom vrijwilligers als deeltijdwerkers moeten worden aangemerkt. Deeltijdwerkers hebben volgens de Deeltijdrichtlijn recht op dezelfde arbeidsvoorwaarden als vergelijkbare voltijdwerkers, tenzij voor het gemaakte onderscheid in arbeidsvoorwaarden een objectieve rechtvaardiging bestaat. Dit betekent dat, voor zover (een deel van) de brandweervrijwilligers als deeltijdwerkers moeten worden aangemerkt, deze brandweervrijwilligers recht hebben op dezelfde arbeidsvoorwaarden als de beroepsbrandweer, tenzij voor het gemaakte onderscheid een objectieve rechtvaardiging bestaat. Van de Deeltijdrichtlijn kan alleen worden afgeweken indien het verschil in behandeling een legitiem doel dient, een geschikt middel is en noodzakelijk is om het beoogde doel te bereiken. Op grond van de huidige informatie kon in het onderzoek geen objectieve rechtvaardiging worden vastgesteld.

Dhr. Bos vult hierbij aan dat wanneer je concludeert dat er sprake is van een objectieve rechtvaardiging er nog steeds moet worden voldaan aan de overige Europese specifieke wet- en regelgeving.

(10)(2e) vraag zich af wat nu exact het probleem is? (10)(2e) geeft aan dat als de rechtspositie zich niet verhoudt met regelgeving, onderzocht moet worden wat je eraan zou kunnen doen. In het onderzoeksverslag wordt niet gesproken over oplossingsrichtingen.

JenV en de Brandweerkamer hebben op dit moment nog niet scherp wat je in de praktijk zou moeten doen om de twee componenten (wetgeving + praktijk) in overeenstemming te krijgen. In het invoeringstraject van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra), is deze thematiek aan de orde gekomen. Overigens zonder dat die wet daar invloed op heeft. Geconstateerd kan worden dat de vrijwilliger van weleer door onder andere hogere opleidingseisen minder

als de klassieke vrijwilliger kan worden beschouwd en de vergelijking met een deeltijder in beeld is gekomen.

**Minister van Justitie en
Veiligheid**
Programma Veiligheidsregio's

(10)(2e) vraagt of JenV de uitzonderingspositie in de Wnra laat vallen? Dit is volgens JenV aan de Minister van BZK.

Datum
20 december 2018

(10)(2e) geeft aan dat dit probleem langer aan de orde is; Europese regelgeving bestaat al langer op dit gebied. Dit is nu urgent geworden door rechtszaken en de invoering van de Wnra. Maar is dit erg of is dit een financiële kwestie? Zijn we bang dat vrijwilligers wegllopen?

Dhr. Bos vraagt aan de vakorganisaties of zij hier bang voor zijn?

(10)(2e) geeft aan dat hij in het rapport als onderbouwing van de objectieve rechtvaardiging leest dat vrijwilligers verloren gaan bij een aanstelling in deeltijd. Een deeltijd aanstelling betekent volgens hem echter niet dat ze wegllopen. In de zorg wordt ook gewerkt met oproepkrachten. (10)(2e) geeft aan dat het rapport 'Vrijwillig dienen en verdienen' uit 2011 van Berenschot dit eigenlijk ook al zegt. Daarin wordt ook aangegeven hoe het met de vrijwilligheid staat. Onze maatschappij verandert.

De VBV voorziet spanning met betrekking tot de hoofdwerkgevers van de vrijwilligers, problemen voor zzp'ers en verwacht dat dit impact kan hebben op het aantal vrijwilligers. Weer een verandering raakt ook aan het vertrouwen van vrijwilligers in de leiding.

(10)(2e) meldt dat het rapport ook aangeeft dat de rechtspositie van de vrijwilligers beter zal worden, dus waarom zouden zij dan opstappen? De vrijwilligers hebben volgens het rapport door het gelijke werk en opleiding het recht op een arbeidsovereenkomst. Dan is de vraag "Hoe ga je dat inrichten?"

(10)(2e) merkt op dat men in de overige Europese landen de vrijwilligers ook wil behouden. (10)(2e) beaamt dit. Hij zegt dat we in Nederland voordeel hebben van de fijnmazigheid van de vrijwillige posten, en dat principe dienen we volgens hem in stand te houden, ook om het niveau van veiligheid te behouden. "Afgelopen zomer hadden we de droogteproblematiek in Midden en West Brabant zonder vrijwilligers niet het hoofd kunnen bieden. Het verplichte en vrijblijvende karakter van onze brandweerorganisatie redt ons nu", zo stelt hij.

Dhr. Bos geeft aan dat het standpunt is dat vrijwilligheid uitermate belangrijk is, maar we niet weten waar we op uit komen. Dit vraagt nader onderzoek. Voorkeur ligt bij het behoud van het hybride stelsel. De Tweede Kamer heeft hier ook uitspraken over gedaan. Er zijn twee belangrijke aspecten: de gelijke beloning en wat willen de vrijwilligers zelf. Dat vraagt onderzoek. Nu hebben we te maken met verschillende soorten vrijwilligers en verschillende typen beloning.

(10)(2e) heeft de indruk dat de vrijwilligers niet over één gemeenschappelijke mening beschikken, maar wel een gemeenschappelijk gevoel hebben over het werk aan sich. De VBV geeft aan dat zij niet kunnen spreken voor elke vrijwilliger, ieder heeft zijn/haar eigen afweging.

Dhr. Bos vraagt aan de vakorganisaties wat hun opvatting is over het hybride stelsel? (10)(2e) geeft aan dat in Barneveld de vrijwilligers in het verleden bijvoorbeeld geen vergoeding kregen. Vooral op het platteland wezen vrijwilligers de vergoeding af. Als het deeltijders worden en ze een arbeidsovereenkomst krijgen dan leidt dit tot problemen met hun hoofdwerkgever.

(10)(2e) vraagt zich af wat een oplossing zou zijn van de werkgevers voor dit probleem?

Minister van Justitie en
Veiligheid
Programma Veiligheidsregio's

(10)(2e) geeft aan dat de FNV mensen niet wil weerhouden van de rechten die zij hebben. Het hele arbeidsrecht is er op gericht om gelijke situaties/rechten te creëren voor alle werknemers. Pels Rijcken zegt dat de gekazerneerde en de geconsigneerde vrijwilligers een arbeidsovereenkomst dienen te krijgen en bij de vrije instroom vrijwilligers heb je nog wat speling; bij de rest niet. Er zijn verschillende typen arbeidsovereenkomsten mogelijk.

Datum
20 december 2018

Dhr. Bos geeft aan dat je een arbeidsovereenkomst op financiële aspecten kunt beoordelen of op gelijke behandeling. Stel je biedt aan (een deel van) de brandweervrijwilligers een opt-out, dien je deze optie dan ook niet aan de beroepsbrandweer te bieden? Of een vrije instroom en een nul-urencontract?

(10)(2e) vraagt zich af welke rechten een vrijwilliger dan heeft bij een ongeluk tijdens (brandweer) werktijd. WIA? Geen doorbetaling loon? Sociale rechten vragen aandacht. In die zin dient te worden gekeken naar de zekerheid waar de mensen recht op hebben, behalve de mensen die dit 'echt' vrijwillig doen.

Dhr. Bos geeft aan dat er mogelijk ook een objectieve rechtvaardiging gevonden zou kunnen worden. Dit dient nader onderzocht te worden. Wij willen het hybride stelsel behouden en behoud van het hybride stelsel is ook behoud van vrijwilligheid. Dat is een groot goed in Nederland. We moeten uitzoeken of we dit landelijk dekkend stelsel van brandweezorg en rampenbestrijding kunnen behouden en nagaan wat de vrijwilligers en werkgevers willen.

(10)(2e) vraag nog hoe het staat op juridisch vlak met de politie- en de defensievrijwilligers? (10)(2e) geeft aan dat de conclusies uit het onderzoeksverslag niet zonder meer gelden voor politie- en defensievrijwilligers omdat het karakter van vrijwilligheid niet identiek is. Daarvoor is nader onderzoek nodig.

(10)(2e) geeft aan dat Brandweer Nederland in Europees verband aan het kijken is wat de mogelijkheden zijn. De Fransen, Belgen, Denen hebben ook dit probleem. Welke arrangementen zouden er op Europees niveau kunnen worden geregeld. Het is noodzaak om dit juridisch aan te pakken, vandaar dat er door verschillende Europese landen namens de brandweer een brief aan de Europese Commissie is gestuurd. (10)(2e) merkt hier op dat het Europese traject een long shot is met 27 EU lidstaten.

(10)(2e) geeft aan dat uit het belevingsonderzoek Brandweer naar voren is gekomen dat er een discrepantie bestaat tussen management en werkvloer. Deze constatering baart hem ook zorgen in het kader van vrijwilligheid. 'Hoe houd je vrijwilligers gemotiveerd?'

(10)(2e) geeft samenvattend weer dat er nog veel onduidelijkheid heerst op het gebied van de rechtspositie. Het is scherp wat nu in het onderzoeksverslag staat, maar in welke mate hebben we wat ruimte? Inclusief de ruimte voor de hoofdwerkgever van een vrijwilliger. We dienen meer scherp te krijgen op 3 punten:

- 1) Zijn er toch nog juridische mogelijkheden binnen de kaders van de regelgeving?
- 2) Hoe kan de brandweer daarbij op een verantwoord kwaliteitsniveau vormgegeven worden t.b.v. de brandweezorg en rampenbestrijding?
- 3) Wat zijn de maatschappelijke effecten: hoe gaan vrijwilligers, de hoofdwerkgevers en veiligheidsregio's reageren op de wijze van invulling van het vrijwilligerschap?

(10)(2e) sluit de vergadering en bedankt de aanwezigen voor hun bijdragen. Hij zegt toe de vakorganisaties te informeren over het vervolgtraject en de wijze waarop zij daarbij betrokken zullen worden.

**Minister van Justitie en
Veiligheid**
Programma Veiligheidsregio's

Datum
20 december 2018

Rechtspositie brandweervrijwilligers

Dossierhouder	(10)(2e)	en	(10)(2e)	
Bereikbaarheid	(10)(2e)	en	(10)(2e)	

Vraag:

(11)(1)

Antwoord

(11)(1)

Rechtspositie brandweervrijwilligers

Dossierhouder	(10)(2e)	en	(10)(2e)	
Bereikbaarheid	(10)(2e)	en	(10)(2e)	

Vraag:

Hoe ziet het vervolgtraject m.b.t. de rechtspositie van de brandweervrijwilligers er uit?

Antwoord

- Zoals aan Uw Kamer gemeld op 23 april jl. heb ik met het Veiligheidsberaad en de Brandweerkamer van de VNG een gezamenlijke opdracht geformuleerd naar de rechtspositie van de brandweervrijwilligers.
- Prof. mr. L.G. Verburg heeft onderzoek verricht en geconcludeerd dat de huidige inrichting en werkwijze ten aanzien van vrijwilligheid bij de brandweer binnen het bestaande juridische kader niet behouden kan blijven.
- Ook zijn er geen mogelijkheden af te wijken van de Deeltijdrichtlijn (97/81/EG) middels een objectieve rechtvaardiging.
- Wel is het een optie om de brandweerorganisatie opnieuw vorm te geven, zodanig dat de vrijwilligers nadrukkelijk en fundamenteel te onderscheiden zijn van beroepskrachten (differentiatie).

- Ter uitwerking van die optie heb ik samen met het Veiligheidsberaad opdracht gegeven om een onderzoek te doen naar de wijze waarop de brandweerorganisatie opnieuw kan worden vormgegeven, zodanig dat de vrijwilligers nadrukkelijk en fundamenteel zijn te onderscheiden van de beroepskrachten.
- Binnenkort kunt u van mij een brief verwachten over het vervolgtraject.

Rechtspositie brandweervrijwilliger

Dossierhouder	(10)(2e)	en	(10)(2e)	
Bereikbaarheid	(10)(2e)	en	(10)(2e)	

Vraag:

Welke Haagse wet- en regelgeving veroorzaakt de problemen ten aanzien van de brandweervrijwilligers?

Antwoord

- In het onderzoeksverslag van Pels Rijcken – dat ik op 10 december 2018 aan Uw Kamer heb gezonden – is geconcludeerd dat er een reëel risico bestaat dat elementen in de rechtspositie van de brandweervrijwilligers in strijd zijn met de normen uit Europese en internationale regelgeving en jurisprudentie van het Europese hof van Justitie.
- Op grond van deze conclusie bestaat er een wezenlijk risico dat brandweervrijwilligers moeten worden aangemerkt als deeltijdwerkers.
- Dit is aan het licht gekomen bij de uitwerking van de Initiatiefwet Wnra.

Rechtspositie brandweervrijwilligers

Dossierhouder	(10)(2e)	en	(10)(2e)	
Bereikbaarheid	(10)(2e)	en	(10)(2e)	

Vraag:

Voor wie van het personeel veiligheidsregio's geldt de uitzondering op de Wnra?

Antwoord

- Voor alle ambtenaren die in dienst zijn van een veiligheidsregio, behalve de regionale ambulancezorg. De uitzondering geldt dus o.a. voor brandweerpersoneel, personeel ten dienste van de crisisbeheersing en overig personeel (ondersteunend personeel, staffunctionarissen et cetera).

Rechtspositie brandweervrijwilligers

Dossierhouder	(10)(2e)	en	(10)(2e)	
Bereikbaarheid	(10)(2e)	en	(10)(2e)	

Vraag:

(11)(1)

Antwoord

(11)(1)

Rechtspositie brandweervrijwilligers

Dossierhouder	(10)(2e)	en	(10)(2e)	
Bereikbaarheid	(10)(2e)	en	(10)(2e)	

Vraag:

(11)(1)

Antwoord

(11)(1)

Projectplan Internationaal net ophalen (traject 5) Onderdeel van het Programma vrijwilligheid

Versie: 0.1, 11 januari 2019

Instituut Fysieke Veiligheid
 Brandweeracademie
 Postbus 7010
 6801 HA Arnhem
 Kemperbergenweg 783, Arnhem
 www.ifv.nl
 info@ifv.nl
 026 355 24 00

Projectgegevens

Afdeling:	Onderzoek en Kennisdocumenten
Projectnummer Synergy:	
PMC-nummer:	
Artikel 68/69/70:	Artikel 69
Titel:	Internationaal net ophalen (traject 5) Onderdeel van het Programma vrijwilligheid
Datum:	11 januari 2019
Opdrachtgever:	Brandweer Nederland, Fred Heerink (programmamaleider vrijwilligheid van de RBC)
Versie:	0.1
Projectleider:	(10)(2e)
Review door:	(10)(2e), (10)(2e) en (10)(2e) (10)(2e)

Inhoud

	Inleiding	4
1	Projectbeheersing	8
1.1	Fase 1: eerste exchange of experts	9
1.2	Fase 2: verdiepend onderzoek in zeven landen	11
1.3	Fase 3: tweede exchange of experts	13
1.4	Fase 4: internationaal symposium	14
1.5	Planning en doorlooptijd	14
1.6	Afhankelijkheden	15
1.7	Samenwerking met de opdrachtgever	15
1.8	Samenwerking Brandweer Nederland en Vakvereniging voor Brandweervrijwilligers	15
1.9	Communicatie	15

Inleiding

Het repressieve werk van de brandweer in Nederland wordt voor het grootste deel gedaan door vrijwilligers, naast hun dagelijkse baan. Ook in het buitenland wordt veel gewerkt met vrijwillige brandweerkorpsen. Op nationaal en internationaal niveau leeft de vraag hoe het brandweerstelsel robuust en toekomstbestendig kan blijven met behoud van vrijwilligheid. Het is van belang om te leren van de ontwikkelingen en knelpunten in het buitenland op het gebied van vrijwilligheid bij de brandweer en wat kansrijke oplossingsrichtingen zijn om nu en in de toekomst een brandweer gebaseerd op vrijwilligheid te behouden voor de Nederlandse samenleving.

In dit projectplan wordt beschreven waarom en op welke wijze informatie opgehaald wordt in het buitenland met betrekking tot ontwikkelingen en knelpunten op het gebied van vrijwilligheid bij de brandweer.

Aanleiding

Op 8 juni 2018 heeft het Veiligheidsberaad opdracht gegeven aan de Raad van Brandweercommandanten om een Programma vrijwilligheid op te stellen, in samenwerking met de Vakvereniging voor Brandweervrijwilligers, het Instituut Fysieke Veiligheid en het ministerie van Justitie en Veiligheid. Dit volgt uit de constatering van het Veiligheidsberaad dat er diverse maatschappelijke, demografische en juridische ontwikkelingen zijn die de robuustheid en toekomstbestendigheid van het stelsel van vrijwilligheid bij de brandweer kunnen ondermijnen. Uitgangspunt bij dit geheel is het behoud van vrijwilligheid bij de Nederlandse brandweerkorpsen, vanuit het belang van de maatschappelijke verankering van de brandweezorg.

In het programma wordt onderscheid gemaakt tussen twee delen: een korte en een (middel)lange termijn. Het eerste deel richt zich op het huidige stelsel en gaat vanuit het hier en nu aan de slag met het verbeteren van de inzet van vrijwilligers bij de brandweer (korte termijn). Het tweede deel richt zich op de toekomst en daar wordt het huidige stelsel kritisch tegen het licht gehouden (lange termijn).

Het eerste deel van het programma, de korte termijn, bestaat uit vijf trajecten. Aan ieder traject wordt een trekker verbonden. De Brandweeracademie van het Instituut Fysieke Veiligheid is gevraagd de trekker te zijn van traject 3: Net ophalen vrijwilligheid in Nederland en traject 5: Internationaal net ophalen – Exchange of experts en verdiepend onderzoek. In dit projectplan staat traject 5 centraal.¹ Optioneel kan de Brandweeracademie trekker zijn van traject 4: net ophalen bij andere sectoren. Het tweede deel van het programma, de lange termijn, bestaat uit drie trajecten. De Brandweeracademie kan mogelijk trekker zijn van traject 7: stimuleren en ondersteunen van proeftuinen/pilots.

¹ Hoewel beide trajecten gelijktijdig starten en inhoudelijk deels overlappen, is ervoor gekozen om van beide trajecten een apart projectplan op te stellen.

Probleemstelling traject 5

Net als in Nederland wordt ook in het buitenland veel gewerkt met vrijwillige brandweerkorpsen. In de internationale brandweernetwerken wordt regelmatig vernomen dat zich problemen voordoen of worden verwacht rondom vrijwilligheid, specifiek het vinden en binden van vrijwilligers. Eerdere pogingen om een overzicht van knelpunten te krijgen middels internationale enquêtes hebben niet tot een scherp beeld kunnen leiden. Op het eerste oog zijn organisationele, juridische en culturele verschillen mede bepalend voor de aard van de problematiek, maar ook voor de mogelijke oplossingen. Daarnaast speelt dat er grote verschillen kunnen zijn in wat er juridisch gezien en in de brandweerorganisatie onder vrijwilligheid en vrijwilligers wordt verstaan.

Doelstelling

Het is van belang om een scherp beeld te krijgen van de ontwikkelingen in het buitenland op het gebied van vrijwilligheid bij de brandweer en om daarvan te leren. Het doel van dit traject is dan ook het in kaart brengen van de problematiek (knelpunten en uitdagingen) rondom vrijwilligheid bij diverse brandweerorganisaties in Europa. Wat houdt deze problematiek in? Tegelijkertijd worden mogelijke of reeds toegepaste oplossingsrichtingen (*good practices*) voor deze problematiek verzameld, die (met inachtneming van organisationele, juridische en culturele verschillen) mogelijk in Nederland zouden kunnen worden toegepast om vrijwilligheid als basis onder de Nederlandse brandweer nu en in de toekomst te bestendigen. Als richtinggevend kader wordt daarbij nadrukkelijk gezocht naar nieuwe, innovatieve mogelijkheden, die een innovatieve aanpak kennen, en waarbij differentiatie (dus niet uniformiteit) het uitgangspunt voor de toekomst zou kunnen zijn. Het is zeer goed mogelijk dat voor een knelpunt meerdere kansrijke oplossingen bestaan.

Onderzoeksvragen

Met behulp van groepsinterviews met het management en vrijwilligers worden de volgende hoofd- en deelvragen beantwoord. Deze vragen komen deels overeen met de vragen die gesteld worden in traject 3.

Hoofdvraag: Wat kan de Nederlandse brandweer leren van de ervaringen – knelpunten, uitdagingen, (mogelijke) oplossingen/activiteiten en *good practices* – van andere Europese brandweerorganisaties met betrekking tot het thema vrijwilligheid?

Om de hoofdvraag te kunnen beantwoorden zijn de volgende deelvragen opgesteld. De eerste zes deelvragen worden beantwoord vanuit het perspectief van het management.

Omschrijving (vrijwillige) brandweezorg

1. Hoe is de brandweezorg in het land georganiseerd met betrekking tot vrijwilligheid?
2. Hoe kan de visie van de brandweer aangaande vrijwilligheid omschreven worden?
3. Wat wordt precies (juridisch, maatschappelijk, et cetera) verstaan onder een vrijwilliger? Zijn er meerdere soorten vrijwilligers? En wat onder een beroeps?
4. Hoe is de rechtspositie van vrijwilligers geregeld? Welke privileges en/of vergoedingen gelden? Hoe wordt omgegaan met Europese wetgeving?
5. Hoe is vrijwilligheid bij de brandweer in de samenleving ingebed?

6. Indien er onderzoek bekend is waar mogelijk iets van te leren valt met betrekking tot het vinden en binden van vrijwilligers, wat valt daar dan uit te leren?

Vanaf vraag 7 zijn de vragen van toepassing op het perspectief van het management én op het perspectief van de vrijwilligers.

Goede punten en knelpunten thema vrijwilligheid

7. Hoe kan de brandweer(cultuur) in het betreffende land globaal omschreven worden?
8. Hoe omschrijft men de huidige situatie rondom vrijwilligheid?
9. Voor welke uitdagingen op het thema vrijwilligheid zien vrijwilligers zich eventueel gesteld?
10. Wordt er nu of in de toekomst een probleem ervaren met het vinden/werven van vrijwilligers? Zo ja, welke?
11. Wordt er nu of in de toekomst een probleem ervaren met het behouden/binden van vrijwilligers? Zo ja, welke?
12. Wat zijn voor vrijwilligers redenen om te blijven of om juist te stoppen?

(Mogelijke) oplossingen of activiteiten en good practices

13. Welke (mogelijke) oplossingen of activiteiten zijn er bedacht om de ervaren problemen op het thema vrijwilligheid op te lossen?
14. Tot welk resultaat hebben deze (mogelijke) oplossingen of activiteiten geleid? Wat zijn de *good practices* en waarom?
15. Welke veranderingen van de eigen brandweerorganisatie zijn nodig om ervoor te zorgen dat vrijwilligheid nu en in de toekomst voor een robuuste brandweerorganisatie kan blijven zorgen?
16. Welke oplossingen voor problemen op het thema vrijwilligheid zijn toepasbaar in de Nederlandse situatie?

Resultaat

Het resultaat van dit traject is inzicht in de problematiek rondom vrijwilligheid bij diverse brandweerorganisaties in Europa en wat mogelijke richtingen zijn om nu en in de toekomst een brandweer gebaseerd op vrijwilligheid te behouden voor de Nederlandse samenleving. Concreet resulteert dit in:

1. De organisatie van twee exchanges of experts.
2. Een Engelstalig eindrapport, met bevindingen uit de exchanges of experts, documentanalyse en interviews met vrijwilligers en het management afkomstig uit diverse Europese landen.²
3. Een internationaal symposium waarop de resultaten worden gepresenteerd.

Een ander beoogd resultaat is het opbouwen van een internationaal netwerk met betrekking tot vrijwilligheid bij de brandweer, bestaande uit experts uit verschillende Europese landen.

Afbakening

In dit traject wordt nadrukkelijk informatie verzameld uit Europese landen, omdat deze landen qua brandweerorganisatie min of meer overeenkomen met de Nederlandse situatie.

² Per onderdeel – exchange of expert 1 en 2, documentanalyse en bevindingen interviews – zal een tussenrapportage geschreven worden. Deze tussenrapportages worden uiteindelijk samengevoegd in een eindrapport.

Op basis van de gelijkenis is de verwachting dat de aldaar ervaren problematiek en mogelijke oplossingen ook deels overeenkomen met de Nederlandse context.

Simultaan aan dit traject 5, loopt traject 3. Het doel van traject 3 is het beschrijven van de belangrijkste knelpunten en uitdagingen op het thema vrijwilligheid bij de brandweer in Nederland. In traject 5 wordt om die reden met name gefocust op de problematiek (inclusief mogelijke oplossingsrichtingen) rondom vrijwilligheid bij de brandweer in Europa (ander dan Nederland). Bij de beantwoording van deelvraag 16 wordt een koppeling gemaakt tussen de Nederlandse en buitenlandse context.

Het is het overwegen waard om in een apart beleidsstuk de nationale (traject 3) en internationale (traject 5) inzichten met elkaar te verbinden, door te beschrijven wat mogelijke richtingen zijn om nu en in de toekomst een brandweer gebaseerd op vrijwilligheid te behouden voor de Nederlandse samenleving. In dit geheel overziend kan duidelijk worden wat de resultaten uit traject 3 en 5 betekenen in het licht van de hoofdvraag van het Programma vrijwilligheid. De inhoudelijke koppeling tussen traject 3 en 5 maakt, met uitzondering van deelvraag 16, vooralsnog geen onderdeel uit van traject 3 of 5.

Onderdeel van de dataverzameling is een documentanalyse. Dit is nadrukkelijk geen literatuurstudie, er wordt niet zelf (uitvoerig) gezocht naar (wetenschappelijke) literatuur over vrijwilligheid bij de brandweer. Daarentegen wordt aan de vertegenwoordigers van deelnemende landen aan de exchanges of experts gevraagd of zij onderzoeken naar vrijwilligheid in hun eigen land willen delen en (indien nodig) willen vertalen naar het Engels. Deze documenten worden vervolgens (op hoofdlijnen) geanalyseerd.

Randvoorwaarden

Medewerking van de brandweer is rand voorwaardelijk voor het slagen van dit traject. Bovendien is dit ook in de subsidie een gestelde voorwaarde. De dekking voor de begroting dient te komen vanuit een subsidie van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Om het Programma vrijwilligheid en specifiek traject 5 tot uitvoering te brengen, is er tevens een aanzienlijke bijdrage van de brandweer nodig om dit programma ten uitvoer te brengen. Een voorwaarde voor subsidieverstrekking is een cofinanciering door de brandweer van 50 procent. Deze wordt 'in kind' uitgevoerd.

Om een koppeling te kunnen maken tussen de onderzoeksresultaten uit traject 3 en 5, is het noodzakelijk dat beide trajecten gelijktijdig van start gaan.

1 Projectbeheersing

Traject 5 wordt opgebouwd in vier fasen. Verplichtingen voor fase 2, 3 en 4 worden aangegaan nadat de tweede subsidieaanvraag rond is.

Tabel 1.1 Samenvatting opzet traject 5

Fase	Start	Afronding	Eindproduct
1. Eerste exchange of experts	Februari 2019	Juni 2019	> Tussenrapport met bevindingen exchange of expert en documentanalyse (3 dagen) > Opzet internationaal netwerk met betrekking tot vrijwilligheid bij de brandweer > Selectie landen fase 2 > Vastgestelde topiclijst > Planning bezoeken fase 2
2. Verdiepend onderzoek in 7 landen	Juni 2019	December 2019	> Tussenrapport resultaten verdiepend onderzoek
3. Tweede exchange of experts	Voorjaar 2020	Medio 2020	> Tussenrapport met bevindingen exchange of experts en documentanalyse (2 dagen) > Engelstalig eindrapport, inclusief tussenrapportages exchange of experts, documentanalyse en verdiepend onderzoek
4. Internationaal symposium	Voorjaar 2020	Medio 2020	> Presentatie eindrapport

Tabel 1.2 Overzicht financiën traject 5

Activiteiten	IFV	Regio
Fase 1 Voorbereiden en organiseren van exchange 1	(10)(2b)	

Fase 1 Begeleiding exchange of expert 1	(10)(2b)	
Fase 1 Aanwezigheid 10 personen (organisatie, beleidsondersteuning, notulist)	n.v.t.	(10)(2b)
Fase 1 Reis- en verblijfskosten van deelnemers, 4 nachten	(10)(2b)	
Fase 1 Tussenrapportage e.d.	(10)(2b)	
Fase 2 Voorbereiding interviews in het buitenland		
Fase 2 Reis- en verblijfskosten (2 personen)		
Fase 2 Reis- en verblijfstijd (2 personen)		
Fase 2 Schrijven tussenrapportage		
Fase 3 en fase 4		

In dit hoofdstuk worden de vier fasen nader toegelicht.

1.1 Fase 1: eerste exchange of experts

In de eerste fase vindt een eerste verkenning plaats door het bijeenbrengen van experts uit verschillende Europese landen. De werkmethode is een exchange of experts in Nederland met minimaal 10 Europese landen. We gaan ervan uit dat er in Europa voldoende kennis kan worden opgehaald. Uitbreiding buiten Europa is niet nodig, al is het maar omdat verwacht mag worden dat cultuurverschillen dan nog groter zijn. In deze eerste fase wordt gekomen tot een topiclijst die wordt getoetst bij de experts. We kijken dan meteen welke

landen het meeste kunnen opleveren voor de Nederlandse situatie, met het oog op fase 2. Daarnaast zal een eerste uitwisseling plaatsvinden van kennis en ervaringen aan de hand van presentaties van de deelnemers en worden relevante onderzoeken en literatuur met elkaar uitgewisseld. De deelnemers aan de exchange kunnen worden gezien als aanspreekpunt voor het vervolg van het traject (zie fase 2 en 3). De exchange wordt afgesloten met een tussenrapport van bevindingen, inclusief een (concept) Engelstalige documentanalyse. Het IFV is verantwoordelijk voor de gehele organisatie – zowel praktisch als inhoudelijk – van deze exchange of experts.

Eerste exchange of experts (3 dagen)

Doorlooptijd	Start voorbereiding: februari 2019 Uitvoering: 8, 9 en 10 april 2019 Oplevering resultaat: juni 2019
Resultaat	> Tussenrapport met bevindingen exchange of expert en documentanalyse (3 dagen) > Opzet internationaal netwerk met betrekking tot vrijwilligheid bij de brandweer > Selectie landen fase 2 > Vastgestelde topiclijst > Planning bezoeken fase 2
Projectorganisatie	> Lector, (10)(2e) > Projectleider, (10)(2e) > Junior onderzoeker, (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) > Evenementorganisator, (10)(2e)
Activiteiten	> Voorbereiding exchange of expert (inhoudelijk) - o Uitnodigen deelnemers - o Afstemming evenementorganisator - o In overleg bepalen proces/structuur/programma exchange - o Ondersteunen deelnemers bij voorbereiding presentaties - o Verzamelen en verwerken documenten/literatuur > Voorbereiding exchange of expert (organisatie en faciliteiten) - o Locatie regelen - o Faciliteiten regelen > Uitvoering/begeleiding exchange of expert - o Voorzitten exchange - o Verslaglegging tijdens exchange - o Kritisch toehoren/discussiëren > Uitvoeren documentanalyse - o Verzamelde documenten/literatuur analyseren - o Schrijven eerste opzet tussenrapport > Schrijven tussenrapport - o Bevindingen exchange of expert - o Bevindingen documentanalyse, definitief concept - o Review tussenrapport (intern + klankbordgroep³)

³ Klankbordgroep bestaat uit vertegenwoordigers uit Brandweer Nederland en Vakvereniging voor Brandweervrijwilligers. Zie ook paragraaf 1.8.

- Opstellen topiclijst fase 3
- > Voorbereiding verdiepend onderzoek: selectie landen, vastgestelde topiclijst en planning
- > Communicatie

1.2 Fase 2: verdiepend onderzoek in zeven landen

In de tweede fase gaan twee onderzoekers de geselecteerde landen bezoeken en spreken daar met mensen op verschillende niveaus op basis van half gestructureerde (groeps)interviews. De interviews worden opgenomen en uitgewerkt. Het is belangrijk niet alleen met het management te praten, maar ook een interview te houden met een postcommandant en met (een groep) vrijwilligers. Het doel is om de antwoorden op de onderzoeksvragen met de nodige diepgang te verzamelen. Deze tweede fase wordt afgesloten met een tussenrapport in het Engels.

Onderstaande landen zijn geselecteerd voor bezoeken, omdat zij:

- > een aantal belangrijke overeenkomsten vertonen met Nederland voor wat betreft organisatie, cultuur, en/of maatschappelijke context (en dus niet te ver af staan van het Nederlandse model van brandweezorg),
- > relatief veel innovatieve oplossingen en/of *good practices* hebben aangedragen tijdens de Exchange of Experts in april 2019,
- > als groep ervaring hebben met alle tijdens de Exchange of Experts genoemde innovatieve oplossingen/*good practices*,
- > als groep divers genoeg zijn om een aantal oplossingen/*good practices* van meerdere kanten te belichten.

1. België

- > 40% betaalde vrijwilligers (à NL)
- > Eisen vakbekwaam worden/blijven vergelijkbaar met Nederland: in beide landen te hoog bevonden door vrijwilligers
- > Onlangs geregionaliseerd
- > bezig met versoepeling bureaucratie omtrent aanmelding
- > *Mogelijke oplossingen*: Selectief werven, verlichten trainings- en educatieve last
- > *Good practices*: Betrekken lokale gemeenschap
- > *Overig*: Geen taalbarrières in Vlaanderen, zeer gelijkende organisatie, goed voor algemene samenwerking.

2. Duitsland (en/of Oostenrijk, beide landen zijn min of meer vergelijkbaar)

- > > 95% (onbetaalde) vrijwilligers
- > Traditionele, lokaal ingebedde brandweer
- > Nauwelijks afname vrijwilligers, wel op platteland
- > *Mogelijke oplossingen*: selectief werven
- > *Good practices*: Jeugdbrandweer, competities/wedstrijdentaakdifferentiatie, en specifiek voor Oostenrijk: reserve vrijwilligers (67+)
- > *Overig*: Goed voor algemene samenwerking; welke oplossingen voor platteland?

3. Finland

- > > 75% vrijwilligers
- > 14% vrouwen
- > bezig met werklozen werven

- > Nauwelijks afname vrijwilligers, wel op platteland
 - > Goede ervaringen met flexibilisering van taken
 - > *Mogelijke oplossing:* flexwerken op kazerne (idee leeft ook in NL)
 - > *Good practices:* selectief en inclusief werven, flexibilisering taken, aanpassen training/onderwijs op gedifferentieerde taken, investeren in jeugdbrandweer
4. Frankrijk
- > 80% (onbetaalde) vrijwilligers
 - > Stijging vrijwilligers sinds 2015
 - > *Mogelijke oplossing:* aanpassen training/onderwijs op gedifferentieerde taken
 - > *Good practices:* Betrekken hoofdwerkgevers, selectief werven (o.g.v. profielen), aanpassen aanmeldingscriteria naar gedifferentieerde taken.
5. Portugal
- > > 95% (onbetaalde) vrijwilligers: voordelen m.b.t. belasting, pensioen, schoolgeld, et cetera.
 - > Problemen met inclusiviteit
 - > *Mogelijke oplossing:* Hogere lonen
 - > *Good practices:* Voordelen bieden t.a.v. sociale zekerheid, betrekken hoofdwerkgevers, taakdifferentiatie, competities/wedstrijden
6. Tsjechië
- > > 80% (onbetaalde/ betaalde) vrijwilligers
 - > Systeem: 4 soorten vrijwilligers, gedifferentieerd naar risico's, verschillende beloning, trainingsbelasting etc.
 - > Nauwelijks afname vrijwilligers, systeem lijkt te werken
 - > *Good practices:* Vrijwilligerssysteem o.g.v. risico's, taakdifferentiatie, wedstrijden/competities
7. Verenigd Koninkrijk
- > 30% (betaalde) vrijwilligers
 - > Beloning vrijwilligers o.g.v. activiteit
 - > *Mogelijke oplossing:* Opkomsttijden verruimen/ dekkingsplan herijken, hogere lonen
 - > *Good practices:* betrekken hoofdwerkgevers, selectief en inclusief werven, nationaal werven, taakdifferentiatie, aanpassen training/onderwijs op gedifferentieerde taken, meer betrekken lokale gemeenschap.

Verdiepend onderzoek (7 werkbezoeken á 3 nachten)

Doorlooptijd	Start voorbereiding: juni 2019 Uitvoering: juli 2019 tot december 2019 Oplevering resultaat: december 2019
Resultaat	Engelstalig tussenrapport
Projectorganisatie	> Lector (10)(2e) > Projectleider, (10)(2e) > Junior onderzoeker, (10)(2e) (10)(2e)
Activiteiten	> Voorbereiding bezoeken - o Inlezen brandweercontext te bezoeken land

- Opzet groepsinterviews vaststellen
- Afstemming/planning contactpersoon betreffende land
- Boeken e.d. vluchten/hotels door projectsecretaresse
- > Uitvoeren bezoeken
 - Voorzitten groepsinterviews leiding
 - Voorzitten groepsinterviews vrijwilligers
 - Notuleren
- > Schrijven tussenrapport
 - Analyseren notulen groepsinterviews
 - Schrijven tussenrapport
 - Review rapport (intern + klankbordgroep)
- > Communicatie

1.3 Fase 3: tweede exchange of experts

In de derde fase zoeken we nadere verdieping en validatie van de verzamelde kennis in fase 1 en 2 met een selectie van experts (afkomstig uit landen waar verdiepend onderzoek heeft plaatsgevonden). Tijdens deze tweede exchange wordt het tussenrapport van de eerste exchange (inclusief documentanalyse) besproken en afgerond, evenals het tussenrapport van het verdiepende onderzoek. Daarnaast wordt verkend hoe het internationale symposium ingevuld kan worden (sprekers en onderwerpen). De exchange wordt afgesloten met een eindrapport van alle bevindingen opgedaan in dit traject en met een concept programma van het internationale symposium.

Tweede exchange of experts (2 dagen)

Doorlooptijd	Start voorbereiding: voorjaar 2020 Uitvoering: medio 2020 Oplevering resultaat: medio 2020
Resultaat	> Engelstalig tussenrapport tweede exchange of experts en documentanalyse > Engelstalig eindrapport, inclusief tussenrapportages exchange of experts, documentanalyse en verdiepend onderzoek
Projectorganisatie	> Lector (10)(2e) > Projectleider, (10)(2e) > Junior onderzoeker, (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) > Evenementorganisator, (10)(2e)
Activiteiten	> Voorbereiding exchange of expert (inhoudelijk) ○ Afstemming evenementorganisator ○ In overleg bepalen proces/structuur/programma exchange > Voorbereiding exchange of expert (organisatie en faciliteiten) ○ Locatie regelen ○ Faciliteiten regelen ○ Avondprogramma opstellen? > Uitvoering/begeleiding exchange of expert

- Voorzitten exchange
- Verslaglegging tijdens exchange
- Kritisch toehoren/discussiëren
- > Schrijven eindrapport
 - Bevindingen exchange of expert en documentanalyse vastleggen in tussenrapport
 - Schrijven eindrapport, incl. samenvoegen alle tussenrapportages
 - Review eindrapport (intern + klankbordgroep)
- > Concept programma internationaal symposium
- > Communicatie

1.4 Fase 4: internationaal symposium

Traject 5 wordt afgesloten met een internationaal symposium over vrijwilligheid, waarin met de deelnemers aan het onderzoek het eindrapport wordt gedeeld.

Internationaal symposium (1 dag)	
Doorlooptijd	1 dag, zomer 2020
Resultaat	(10)(2b)
Projectorganisatie	> Lector (10)(2e) > Projectleider, (10)(2e) > Junior onderzoeker, (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) > Evenementorganisator, (10)(2e)
Activiteiten	> Voorbereiding symposium (inhoudelijk) ○ Afstemming evenementorganisator ○ In overleg bepalen proces/structuur/programma symposium > Voorbereiding symposium (organisatie en faciliteiten) ○ Locatie regelen ○ Faciliteiten regelen > Uitvoering/begeleiding symposium ○ Voorzitten symposium ○ Presenteren resultaten > Wetenschappelijke begeleiding > Klankbordgroep > Communicatie

1.5 Planning en doorlooptijd

Het traject start februari 2019, met een doorlooptijd van 18 maanden.

1.6 Afhankelijkheden

Tegelijkertijd met traject 5 start traject 3: net ophalen vrijwilligheid in Nederland. De overeenkomst tussen beide trajecten is dat de belangrijkste knelpunten en uitdagingen rondom vrijwilligheid bij de brandweer worden onderzocht en beschreven. Traject 3 beschrijft dit voor de Nederlandse situatie, traject 5 voor Europese landen.

1.7 Samenwerking met de opdrachtgever

Voor de realisatie van het overkoepelende Programma vrijwilligheid is een programmaorganisatie ingericht. De dagelijkse sturing op het programma ligt bij een uitvoerend programmamanager ((10)(2e)), die in nauwe afstemming staat met de programmaleider vrijwilligheid van de RBC (F. Heerink). Daarboven functioneert een stuurgroep, onder voorzitterschap van de portefeuillehouder vrijwilligheid van het Veiligheidsberaad.

De programmaleider en -manager zijn verantwoordelijk voor het behalen van de doelstellingen, zoals deze zijn aangegeven in dit Programma. Zij leggen met enige regelmaat verantwoording af aan de stuurgroep als het gaat om de voortgang en laten zich ondersteunen door een programmamedewerker. Tevens laten zij zich ondersteunen door een communicatieadviseur.

Aan ieder traject wordt een zogenaamde 'trekker' verbonden, voor traject 3 en 5 (en optioneel 4 en 7) is de Brandweeracademie de trekker. De programmaleider en -manager zien toe op de uitvoering van de trajecten; zij zijn voor het behalen van de doelstellingen afhankelijk van de realisatie binnen de verschillende trajecten.

1.8 Samenwerking Brandweer Nederland en Vakvereniging voor Brandweervrijwilligers

Zoals in de inleiding is beschreven is er een bijdrage van de brandweer nodig om dit programma ten uitvoer te brengen. Een voorwaarde voor subsidieverstrekking is een cofinanciering van 50 procent. De samenwerking gaat echter verder dan alleen op financieel gebied. Vanuit de brandweer (Brandweer Nederland en Vakvereniging voor Brandweervrijwilligers) zal namelijk ook inhoudelijke expertise gevraagd worden, onder andere in de vorm van een contactpersoon die deel zal nemen aan de (voorbereiding van de) exchange of experts. Verder is het belangrijk dat brandweermensen deelnemen aan een klankbordgroep voor het reviewen van de op te leveren rapportages en onderdeel uitmaken van de wetenschappelijke begeleiding van het internationale symposium.

1.9 Communicatie

De communicatie rondom traject 5 worden verzorgd door Brandweer Nederland. Belangrijke communicatiemomenten zijn het publiceren van het Engelstalige eindrapport en het organiseren van het internationale symposium.

Projectplan Internationaal net ophalen (traject 5) Onderdeel van het Programma vrijwilligheid

Versie: 0.1, 11 januari 2019

Instituut Fysieke Veiligheid
 Brandweeracademie
 Postbus 7010
 6801 HA Arnhem
 Kemperbergerweg 783, Arnhem
 www.ifv.nl
 info@ifv.nl
 026 355 24 00

Projectgegevens

Afdeling: Onderzoek en Kennisdocumenten
 Projectnummer Synergy:
 PMC-nummer:
 Artikel 68/69/70: Artikel 69
 Titel: Internationaal net ophalen (traject 5) Onderdeel van het
 Programma vrijwilligheid
 Datum: 11 januari 2019
 Opdrachtgever: Brandweer Nederland, Fred Heerink (programmaleider
 vrijwilligheid van de RBC)
 Versie: 0.1
 Projectleider: (10)(2e)
 Review door: (10)(2e), (10)(2e) en (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)

Inhoud

	Inleiding	4
1	Projectbeheersing	8
1.1	Fase 1: eerste exchange of experts	9
1.2	Fase 2: tweede exchange of experts	11
1.3	Fase 3: verdiepend onderzoek in tien landen	12
1.4	Fase 4: internationaal symposium	12
1.5	Planning en doorlooptijd	13
1.6	Afhankelijkheden	13
1.7	Samenwerking met de opdrachtgever	13
1.8	Samenwerking Brandweer Nederland en Vakvereniging voor Brandweervrijwilligers	14
1.9	Communicatie	14

Inleiding

Het repressieve werk van de brandweer in Nederland wordt voor het grootste deel gedaan door vrijwilligers, naast hun dagelijkse baan. Ook in het buitenland wordt veel gewerkt met vrijwillige brandweerkorpsen. Op nationaal en internationaal niveau leeft de vraag hoe het brandweerstelsel robuust en toekomstbestendig kan blijven met behoud van vrijwilligheid. Het is van belang om te leren van de ontwikkelingen en knelpunten in het buitenland op het gebied van vrijwilligheid bij de brandweer en wat kansrijke oplossingsrichtingen zijn om nu en in de toekomst een brandweer gebaseerd op vrijwilligheid te behouden voor de Nederlandse samenleving.

In dit projectplan wordt beschreven waarom en op welke wijze informatie opgehaald wordt in het buitenland met betrekking tot ontwikkelingen en knelpunten op het gebied van vrijwilligheid bij de brandweer.

Aanleiding

Op 8 juni 2018 heeft het Veiligheidsberaad opdracht gegeven aan de Raad van Brandweercommandanten om een Programma vrijwilligheid op te stellen, in samenwerking met de Vakvereniging voor Brandweervrijwilligers, het Instituut Fysieke Veiligheid en het ministerie van Justitie en Veiligheid. Dit volgt uit de constatering van het Veiligheidsberaad dat er diverse maatschappelijke, demografische en juridische ontwikkelingen zijn die de robuustheid en toekomstbestendigheid van het stelsel van vrijwilligheid bij de brandweer kunnen ondermijnen. Uitgangspunt bij dit geheel is het behoud van vrijwilligheid bij de Nederlandse brandweerkorpsen, vanuit het belang van de maatschappelijke verankering van de brandweezorg.

In het programma wordt onderscheid gemaakt tussen twee delen: een korte en een (middel)lange termijn. Het eerste deel richt zich op het huidige stelsel en gaat vanuit het hier en nu aan de slag met het verbeteren van de inzet van vrijwilligers bij de brandweer (korte termijn). Het tweede deel richt zich op de toekomst en daar wordt het huidige stelsel kritisch tegen het licht gehouden (lange termijn).

Het eerste deel van het programma, de korte termijn, bestaat uit vijf trajecten. Aan ieder traject wordt een trekker verbonden. De Brandweeracademie van het Instituut Fysieke Veiligheid is gevraagd de trekker te zijn van traject 3: Net ophalen vrijwilligheid in Nederland en traject 5: Internationaal net ophalen – Exchange of experts en verdiepend onderzoek. In dit projectplan staat traject 5 centraal.¹ Optioneel kan de Brandweeracademie trekker zijn van traject 4: net ophalen bij andere sectoren. Het tweede deel van het programma, de lange termijn, bestaat uit drie trajecten. De Brandweeracademie kan mogelijk trekker zijn van traject 7: stimuleren en ondersteunen van proeftuinen/pilots.

¹ Hoewel beide trajecten gelijktijdig starten en inhoudelijk deels overlappen, is ervoor gekozen om van beide trajecten een apart projectplan op te stellen.

Probleemstelling traject 5

Net als in Nederland wordt ook in het buitenland veel gewerkt met vrijwillige brandweerkorpsen. In de internationale brandweernetwerken wordt regelmatig vernomen dat zich problemen voordoen of worden verwacht rondom vrijwilligheid, specifiek het vinden en binden van vrijwilligers. Eerdere pogingen om een overzicht van knelpunten te krijgen middels internationale enquêtes hebben niet tot een scherp beeld kunnen leiden. Op het eerste oog zijn organisationele, juridische en culturele verschillen mede bepalend voor de aard van de problematiek, maar ook voor de mogelijke oplossingen. Daarnaast speelt dat er grote verschillen kunnen zijn in wat er juridisch gezien en in de brandweerorganisatie onder vrijwilligheid en vrijwilligers wordt verstaan.

Doelstelling

Het is van belang om een scherp beeld te krijgen van de ontwikkelingen in het buitenland op het gebied van vrijwilligheid bij de brandweer en om daarvan te leren. Het doel van dit traject is dan ook het in kaart brengen van de problematiek (knelpunten en uitdagingen) rondom vrijwilligheid bij diverse brandweerorganisaties in Europa. Wat houdt deze problematiek in? Tegelijkertijd worden mogelijke of reeds toegepaste oplossingsrichtingen (*good practices*) voor deze problematiek verzameld, die (met inachtneming van organisationele, juridische en culturele verschillen) mogelijk in Nederland zouden kunnen worden toegepast om vrijwilligheid als basis onder de Nederlandse brandweer nu en in de toekomst te bestendigen. Als richtinggevend kader wordt daarbij nadrukkelijk gezocht naar nieuwe, innovatieve mogelijkheden, die een innovatieve aanpak kennen, en waarbij differentiatie (dus niet uniformiteit) het uitgangspunt voor de toekomst zou kunnen zijn. Het is zeer goed mogelijk dat voor een knelpunt meerdere kansrijke oplossingen bestaan.

Onderzoeksvragen

Met behulp van groepsinterviews met het management en vrijwilligers worden de volgende hoofd- en deelvragen beantwoord. Deze vragen komen deels overeen met de vragen die gesteld worden in traject 3.

Hoofdvraag: Wat kan de Nederlandse brandweer leren van de ervaringen – knelpunten, uitdagingen, (mogelijke) oplossingen/activiteiten en *good practices* – van andere Europese brandweerorganisaties met betrekking tot het thema vrijwilligheid?

Om de hoofdvraag te kunnen beantwoorden zijn de volgende deelvragen opgesteld. De eerste zes deelvragen worden beantwoord vanuit het perspectief van het management.

Omschrijving (vrijwillige) brandweezorg

1. Hoe is de brandweezorg in het land georganiseerd met betrekking tot vrijwilligheid?
2. Hoe kan de visie van de brandweer aangaande vrijwilligheid omschreven worden?
3. Wat wordt precies (juridisch, maatschappelijk, et cetera) verstaan onder een vrijwilliger? Zijn er meerdere soorten vrijwilligers? En wat onder een beroeps?
4. Hoe is de rechtspositie van vrijwilligers geregeld? Welke privileges en/of vergoedingen gelden? Hoe wordt omgegaan met Europese wetgeving?
5. Hoe is vrijwilligheid bij de brandweer in de samenleving ingebed?

6. Indien er onderzoek bekend is waar mogelijk iets van te leren valt met betrekking tot het vinden en binden van vrijwilligers, wat valt daar dan uit te leren?

Vanaf vraag 7 zijn de vragen van toepassing op het perspectief van het management én op het perspectief van de vrijwilligers.

Goede punten en knelpunten thema vrijwilligheid

7. Hoe kan de brandweer(cultuur) in het betreffende land globaal omschreven worden?
- > Hoe omschrijft men de huidige situatie rondom vrijwilligheid?
 - > Voor welke uitdagingen op het thema vrijwilligheid zien vrijwilligers zich eventueel gesteld?
 - > Wordt er nu of in de toekomst een probleem ervaren met het vinden/werven van vrijwilligers? Zo ja, welke?
 - > Wordt er nu of in de toekomst een probleem ervaren met het behouden/binden van vrijwilligers? Zo ja, welke?
 - > Wat zijn voor vrijwilligers redenen om te blijven of om juist te stoppen?

(Mogelijke) oplossingen of activiteiten en good practices

- > Welke (mogelijke) oplossingen of activiteiten zijn er bedacht om de ervaren problemen op het thema vrijwilligheid op te lossen?
 - > Tot welk resultaat hebben deze (mogelijke) oplossingen of activiteiten geleid? Wat zijn de *good practices* en waarom?
 - > Welke veranderingen van de eigen brandweerorganisatie zijn nodig om ervoor te zorgen dat vrijwilligheid nu en in de toekomst voor een robuuste brandweerorganisatie kan blijven zorgen?
16. Welke oplossingen voor problemen op het thema vrijwilligheid zijn toepasbaar in de Nederlandse situatie?

Resultaat

Het resultaat van dit traject is inzicht in de problematiek rondom vrijwilligheid bij diverse brandweerorganisaties in Europa en wat mogelijke richtingen zijn om nu en in de toekomst een brandweer gebaseerd op vrijwilligheid te behouden voor de Nederlandse samenleving. Concreet resulteert dit in:

- > De organisatie van twee exchanges of experts.
- > Een Engelstalig eindrapport, met bevindingen uit de exchanges of experts, documentanalyse en interviews met vrijwilligers en het management afkomstig uit diverse Europese landen.²
- > Een internationaal symposium waarop de resultaten worden gepresenteerd.

Een ander beoogd resultaat is het opbouwen van een internationaal netwerk met betrekking tot vrijwilligheid bij de brandweer, bestaande uit experts uit verschillende Europese landen.

Afbakening

In dit traject wordt nadrukkelijk informatie verzameld uit Europese landen, omdat deze landen qua brandweerorganisatie min of meer overeenkomen met de Nederlandse situatie.

² Per onderdeel – exchange of expert 1 en 2, documentanalyse en bevindingen interviews – zal een tussenrapportage geschreven worden. Deze tussenrapportages worden uiteindelijk samengevoegd in een eindrapport.

Op basis van de gelijkenis is de verwachting dat de aldaar ervaren problematiek en mogelijke oplossingen ook deels overeenkomen met de Nederlandse context.

Simultaan aan dit traject 5, loopt traject 3. Het doel van traject 3 is het beschrijven van de belangrijkste knelpunten en uitdagingen op het thema vrijwilligheid bij de brandweer in Nederland. In traject 5 wordt om die reden met name gefocust op de problematiek (inclusief mogelijke oplossingsrichtingen) rondom vrijwilligheid bij de brandweer in Europa (ander dan Nederland). Bij de beantwoording van deelvraag 16 wordt een koppeling gemaakt tussen de Nederlandse en buitenlandse context.

Het is het overwegen waard om in een apart beleidsstuk de nationale (traject 3) en internationale (traject 5) inzichten met elkaar te verbinden, door te beschrijven wat mogelijke richtingen zijn om nu en in de toekomst een brandweer gebaseerd op vrijwilligheid te behouden voor de Nederlandse samenleving. In dit geheel overziend kan duidelijk worden wat de resultaten uit traject 3 en 5 betekenen in het licht van de hoofdvraag van het Programma vrijwilligheid. De inhoudelijke koppeling tussen traject 3 en 5 maakt, met uitzondering van deelvraag 16, vooralsnog geen onderdeel uit van traject 3 of 5.

Onderdeel van de dataverzameling is een documentanalyse. Dit is nadrukkelijk geen literatuurstudie, er wordt niet zelf (uitvoerig) gezocht naar (wetenschappelijke) literatuur over vrijwilligheid bij de brandweer. Daarentegen wordt aan de vertegenwoordigers van deelnemende landen aan de exchanges of experts gevraagd of zij onderzoeken naar vrijwilligheid in hun eigen land willen delen en (indien nodig) willen vertalen naar het Engels. Deze documenten worden vervolgens (op hoofdlijnen) geanalyseerd.

Randvoorwaarden

Medewerking van de brandweer is rand voorwaardelijk voor het slagen van dit traject. Bovendien is dit ook in de subsidie een gestelde voorwaarde. De dekking voor de begroting dient te komen vanuit een subsidie van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Om het Programma vrijwilligheid en specifiek traject 5 tot uitvoering te brengen, is er tevens een aanzienlijke bijdrage van de brandweer nodig om dit programma ten uitvoer te brengen. Een voorwaarde voor subsidieverstreking is een cofinanciering door de brandweer van 50 procent. Deze wordt 'in kind' uitgevoerd.

Om een koppeling te kunnen maken tussen de onderzoeksresultaten uit traject 3 en 5, is het noodzakelijk dat beide trajecten gelijktijdig van start gaan.

1 Projectbeheersing

Traject 5 wordt opgebouwd in vier fasen. Verplichtingen voor fase 2, 3 en 4 worden aangegaan nadat de tweede subsidieaanvraag rond is.

Tabel 1.1 Samenvatting opzet traject 5

Fase	Start	Afronding	Eindproduct
1. Eerste exchange of experts	Februari 2019	Juni 2019	> Tussenrapport met bevindingen exchange of expert (3 dagen) > Opzet internationaal netwerk met betrekking tot vrijwilligheid bij de brandweer > Documentanalyse (concept) > Topicijst fase 3 (concept) > Selectie landen fase 3
2. Tweede exchange of experts	juni 2019	November 2019	> Tussenrapport met bevindingen exchange of experts (2 dagen) > Documentanalyse (definitief) > Vastgestelde topiclijst > Planning bezoeken fase 3
3. Verdiepend onderzoek in tien landen	Najaar 2019	Voorjaar 2020	> Engelstalig eindrapport, inclusief tussenrapportages exchange of experts en documentanalyse
4. Internationaal symposium	2020	Medio 2020	> Presentatie eindrapport

Tabel 1.2 Overzicht financiën traject 5

Activiteiten	
Fase 1 Voorbereiden en organiseren van exchange 1	(10)(2b)
Fase 1 Begeleiding exchange of expert 1	
Fase 1 Aanwezigheid 10 personen (organisatie,	

beleidsondersteuning, notulist)	
Fase 1 Reis- en verblijfskosten van deelnemers, 4 nachten	
Fase 1 Tussenrapportage e.d.	
Fase 2 Voorbereiden en organiseren van exchange 2	
Fase 2 Begeleiding exchange of expert 2	
Fase 2 Aanwezigheid 10 personen (organisatie, beleidsondersteuning, notulist)	
Fase 2 Reis- en verblijfskosten van deelnemers, 3 nachten	(10)(2b)
Fase 2 Tussenrapportage e.d.	
Fase 3 Voorbereiding interviews in het buitenland	
Fase 3 Reis- en verblijfskosten (2 personen)	
Fase 3 Reis- en verblijfstijd (2 personen)	
Fase 3 Schrijven eindrapportage	
Fase 4 Organisatie en uitvoering symposium	
Totaal	

*Gebaseerd op gemiddeld tarief

In dit hoofdstuk worden de vier fasen nader toegelicht.

1.1 Fase 1: eerste exchange of experts

In de eerste fase vindt een eerste verkenning plaats door het bijeenbrengen van experts uit verschillende Europese landen. De werkmethode is een exchange of experts in Nederland met minimaal 10 Europese landen. We gaan ervan uit dat er in Europa voldoende kennis kan worden opgehaald. Uitbreiding buiten Europa is niet nodig, al is het maar omdat verwacht mag worden dat cultuurverschillen dan nog groter zijn. In deze eerste fase wordt

gekomen tot een topiclijst die wordt getoetst bij de experts. We kijken dan meteen welke landen het meeste kunnen opleveren voor de Nederlandse situatie, met het oog op fase 3. Daarnaast zal een eerste uitwisseling plaatsvinden van kennis en ervaringen aan de hand van presentaties van de deelnemers en worden relevante onderzoeken en literatuur met elkaar uitgewisseld. De deelnemers aan de exchange kunnen worden gezien als aanspreekpunt voor het vervolg van het traject (zie fase 2 en 3). De exchange wordt afgesloten met een tussenrapport van bevindingen, inclusief een (concept) Engelstalige documentanalyse. Het IFV is verantwoordelijk voor de gehele organisatie – zowel praktisch als inhoudelijk – van deze exchange of experts.

Eerste exchange of experts (3 dagen)

Doorlooptijd	Start voorbereiding: februari 2019 Uitvoering: 8, 9 en 10 april 2019 Oplevering resultaat: juni 2019
Resultaat	> Tussenrapport met bevindingen exchange of expert (3 dagen) > Opzet internationaal netwerk met betrekking tot vrijwilligheid bij de brandweer > Documentanalyse (concept) > Topiclijst fase 3 (concept) > Selectie landen fase 3
Projectorganisatie	> Lector (10)(2e) > Projectleider, (10)(2e) > Junior onderzoeker, (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) > Evenementorganisator, (10)(2e)
Activiteiten	> Voorbereiding exchange of expert (inhoudelijk): 40 uur - o Uitnodigen deelnemers - o Afstemming evenementorganisator - o In overleg bepalen proces/structuur/programma exchange - o Ondersteunen deelnemers bij voorbereiding presentaties - o Verzamelen en verwerken documenten/literatuur > Voorbereiding exchange of expert (organisatie en faciliteiten): 40 uur - o Locatie regelen - o Faciliteiten regelen > Uitvoering/begeleiding exchange of expert: 72 uur - o Voorzitten exchange - o Verslaglegging tijdens exchange - o Kritisch toehoren/discussiëren > Uitvoeren documentanalyse: 100 uur - o Verzamelde documenten/literatuur analyseren - o Schrijven eerste opzet tussenrapport > Schrijven tussenrapport: 24 uur - o Bevindingen exchange of expert - o Bevindingen documentanalyse, definitief concept

- Review tussenrapport (intern + klankbordgroep³)
- Opstellen topiclijst fase 3
- > Communicatie

1.2 Fase 2: tweede exchange of experts

In de tweede fase verdiepen we de verzamelde kennis in een tweede exchange met een selectie van experts (afkomstig uit landen waar verdiepend onderzoek plaatsvindt). Tijdens de tweede exchange wordt de documentanalyse besproken en afgerond, wordt de topiclijst besproken, worden gesprekken gehouden met experts en worden er afspraken gemaakt over het verdiepend onderzoek, zoals wie er worden geïnterviewd. De exchange wordt afgesloten met een tussenrapport van bevindingen, een vastgestelde topiclijst en gemaakte afspraken over de bezoeken.

Tweede exchange of experts (2 dagen)

Doorlooptijd	Start voorbereiding: zomer 2019 Uitvoering: september 2019 Oplevering resultaat: najaar 2019
Resultaat	> Tussenrapport met bevindingen exchange of experts (2 dagen) > Documentanalyse (definitief) > Vastgestelde topiclijst > Planning bezoeken fase 3
Projectorganisatie	> Lector (10)(2e) > Projectleider, (10)(2e) > Junior onderzoeker (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) > Evenementorganisator, (10)(2e)
Activiteiten	> Voorbereiding exchange of expert (inhoudelijk): 20 uur ○ Afstemming evenementorganisator ○ In overleg bepalen proces/structuur/programma exchange > Voorbereiding exchange of expert (organisatie en faciliteiten): 20 uur ○ Locatie regelen ○ Faciliteiten regelen ○ Avondprogramma opstellen? > Uitvoering/begeleiding exchange of expert: 48 uur ○ Voorzitten exchange ○ Verslaglegging tijdens exchange ○ Kritisch toehoren/discussiëren ○ Opstellen planning bezoeken fase 3 > Schrijven tussenrapport: 24 uur ○ Bevindingen exchange of expert ○ Bevindingen documentanalyse, definitief

³ Klankbordgroep bestaat uit vertegenwoordigers uit Brandweer Nederland en Vakvereniging voor Brandweervrijwilligers. Zie ook paragraaf 1.8.

- Review tussenrapport (intern + klankbordgroep)
- > Vaststellen topiclijst fase 3
- > Communicatie

1.3 Fase 3: verdiepend onderzoek in tien landen

In de derde fase gaan twee onderzoekers de geselecteerde landen bezoeken en spreken daar met mensen op verschillende niveaus op basis van half gestructureerde (groeps)interviews. De interviews worden opgenomen en uitgewerkt. Het is belangrijk niet alleen met het management te praten, maar ook een interview te houden met een postcommandant en met (een groep) vrijwilligers. Het doel is om de antwoorden op de onderzoeksvragen met de nodige diepgang te verzamelen. Deze derde fase wordt afgesloten met een eindrapport in het Engels waarin de onderzoeksvragen worden beantwoord.

Verdiepend onderzoek (10 werkbezoeken á 3 nachten)	
Doorlooptijd	Start voorbereiding: najaar 2019 Uitvoering: oktober 2019 tot voorjaar 2020 Oplevering resultaat: zomer 2020
Resultaat	Engelstalig eindrapport, inclusief tussenrapportages exchange of experts en documentanalyse
Projectorganisatie	> Lector (10)(2e) > Projectleider, (10)(2e) > Junior onderzoeker, (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)
Activiteiten	> Voorbereiding bezoeken (40 uur) ○ Inlezen brandweercontext te bezoeken land ○ Opzet groepsinterviews vaststellen ○ Afstemming/planning contactpersoon betreffende land ○ Boeken e.d. vluchten/hotels door projectsecretaresse > Uitvoeren bezoeken (480 uur) ○ Voorzitten groepsinterviews leiding ○ Voorzitten groepsinterviews vrijwilligers ○ Notuleren > Schrijven eindrapportage: 80 uur ○ Analyseren notulen groepsinterviews ○ Schrijven eindrapport, incl. samenvoegen tussenrapportages ○ Review rapport (intern + klankbordgroep) > Communicatie

1.4 Fase 4: internationaal symposium

Traject 5 wordt afgesloten met een internationaal symposium over vrijwilligheid, waarin met de deelnemers aan het onderzoek het eindrapport wordt gedeeld.